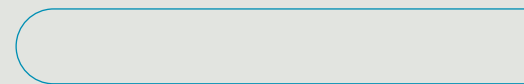

NTO

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

ÅRSRAPPORT

2015

The number '2015' is rendered in a large, bold, sans-serif font. The digits are primarily black, with the '2', '1', and '5' featuring a prominent blue shadow or secondary layer. The '0' is solid black. Thin, light blue outlines of the digits are layered behind the main text, creating a sense of depth and movement. The overall design is modern and graphic.

I 2015 OPPLEVDE 2,46 MILL. BESØKENDE

1 224 KONSERTER

10 696 FORESTILLINGER

878 SCENEKUNSTPRODUKSJONER

PÅ 40 AV NTOS 43 MEDLEMSINSTITUSJONER

INNHold

STYRETS BERETNING 2015	4
NØKKELTALL	6
VIRKSOMHETSBERETNING 2015	8
HØRINGSUTTALELSE TIL STATSBUDDSJETTET	23
ÅRSREGNSKAP	39
NOTER TIL REGNSKAPET	42
REVISORS BERETNING	48
NTOS VEDTEKTER	50
NTOS MEDLEMMER 2015	52

STYRETS BERETNING 2015

NTO ER EN ARBEIDSGIVER- OG INTERESSEORGANISASJON FOR PROFESJONELLE, OFFENTLIG STØTTEDE VIRKSOMHETER INNEN MUSIKK OG SCENEKUNST.

Ved utgangen av 2015 hadde NTO 43 medlemmer. Disse omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk. I 2015 sto NTOs medlemmer for ca. 12.000 forestillinger/konserter og hadde et totalt publikumstall på ca. 2,5 millioner. NTOs medlemmer sto i 2015 for en samlet årlig omsetning på over 3 milliarder kroner.

Publikumstallene er relativt stabile og medlemsinstitusjonene driver sine virksomheter forsvarlig. En større utfordring er det at bransjens pensjonskostnader aldri har vært høyere. Denne utviklingen blir stadig mer alvorlig og truer medlemmenes driftsgrunnlag.

Det har tradisjonelt vært solid konsensus i Stortinget om hovedlinjene i den norske kulturpolitikken, og NTO har tydeliggjort at vi forventer stabile og forutsigbare rammebetingelser for våre medlemmer også i årene fremover.

De siste par årene har det imidlertid vært en stagnasjon i offentlige bevilgninger, og vi opplever tendenser til en endret politisk språkbruk. På denne bakgrunnen mener vi det er behov for å tydeliggjøre kulturpolitikken mål og berettigelse, forankret i Grunnlovens § 100 som «pålegger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale». Det er helt sentralt å beholde ytringsmangfold og kvalitet som overordnede mål for kunstpolitikken, forankret i kunstens fundamentale betydning for samfunnsdannelse, demokrati og en kritisk offentlighet.

Kulturlivet er preget av krise flere steder i Europa, både når det gjelder ressurstilgang og politisk respekt, og vi ser at det dessverre er lettere å rive ned enn å bygge opp et velfungerende kulturliv. I denne situasjonen er styret opptatt av å ruste NTO til å møte nye utfordringer.

NTO OG SPEKTER

NTO fullførte i desember 2014 planen om samlokalisering med Spekter. En direkte synergi var at NTO i 2014 reduserte medlemmenes kontingent med 10 %. Dette ble fulgt opp med ytterligere 5 % kutt i 2015. Styret og administrasjonen er opptatt av kontinuerlig arbeid med ressursbruk og kvalitet, men ser foreningens nåværende budsjettamme som nødvendig for å løse foreningens oppgaver etter formålet.

Ansvaret for gjennomføring av tariffforhandlingene med bransjens arbeidstakerorganisasjoner er overført til Spekter. Det har i den sammenheng blitt lagt stor vekt på erfaringsoverføring fra NTOs administrasjon. Styret sier seg fornøyd med erfaringene med dette tariffsam arbeidet i 2015, og ressursene fra Spekter.

NTO har fremdeles oppgaver knyttet til forhandlinger med opphavsrettsorganisasjoner som TONO og NOPA, samt med komponister, dramatikere og oversettere. Det er et godt og konstruktivt klima mellom NTO og de ulike organisasjonene.

Arbeidet med å etablere en ny samarbeidsavtale med Spekter ble igangsatt høsten 2015. Styret er opptatt av å videreføre den styrken som ligger i foreningens over 50 år lange bransjesamhold, og har som ambisjon å opprettholde og videreutvikle NTOs rolle som sterk og uavhengig bransjepolitisk aktør.

BRANSJEPOLITISK ARBEID

Foreningen leverte i 2015 innspill og høringsvar til både statsbudsjettet og flere utredninger. Blant annet leverte foreningen høringsvar til rapporten «Kunstens autonomi og kunstens økonomi», NOU 2015:8 «Fremtidens skole. Fornøyelse av fag og kompetanser» og Kulturdepartementets utkast til endring av Kulturrådsloven, samt innspill til regjeringens varslede korstrategi.

NTO tok i 2015 opp igjen spørsmålet om en forenkling av merverdiavgiftssystemet for kultursektoren i brev til Finansdepartementet. Foreningen engasjerte seg også i Riksrevisjonens utvidede kontroll av de seks scenekunstsselskapene hvor staten er (del) eier (*Dokument 3:2 (2015-2016)*) og innledet en nær dialog med Kulturdepartementet for en konstruktiv oppfølging av saken.

Utviklingen i bransjens pensjonskostnader har vært en helt sentral utfordring de siste årene. Tariffpartene maktet dessverre ikke å enes om løsning på de tariffrettslige sidene av spørsmålet i 2015.

Medlemmene har likevel møtt denne vanskelige utfordringen med ro og samhold, og med det alvor situasjonen krever. Styret gir sin anerkjennelse til forhandlingsutvalg og andre representanter fra medlemmene som både i denne og andre faglige sammenhenger legger ned et stort arbeid for bransjefelleskapet.

Styret legger betydelig vekt på at foreningen skal bidra til å engasjere flest mulig av medlemmene i viktige bransjespørsmål og styrke deres kompetanse i arbeidsgiverspørsmål. Blant annet som sekretariat for henholdsvis Norsk teaterlederforum (NTLF) og Norsk orkesterlederforum (NOLF) har NTO arrangert seminarer og møter som er verdifulle både for bransjesamholdet og for erfarings- og kompetanseutveksling. I tillegg kommer deltakelse i ulike typer bransjesamarbeid.

Styret mener at foreningen har en god posisjon på det kulturpolitiske området, og oppfattes som en tydelig og seriøs aktør. Det legges betydelig vekt på å fremstå med etterrettelighet og bidra til et styrket kunnskapsgrunnlag for politikktutforming. Foreningen har god kontakt med både politiske miljøer og styringsverk. Styret er opptatt av at NTO også opprettholder god kontakt med relevante miljøer og kolleger på både nordisk og internasjonalt nivå.

ØKONOMI OG ADMINISTRASJON

Årsregnskapet for 2015 er gjort opp med et underskudd på kr. 45.807.

Foreningens egenkapital utgjør etter dette kr. 2.529.116. Styret mener at årsregnskapet gir et riktig bilde av NTOs eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

NTO har ved inngangen til 2016 fire fast ansatte. Eksterne konsulenter benyttes når sakskomplekset krever det og økonomien tillater det.

Foreningens arbeidsmiljø betegnes som godt, og NTO driver ingen aktiviteter som forurenser det ytre miljø.

Ved utgangen av 2015 var 25 % av stillingene i NTO besatt av menn og 75 % av kvinner. Ved utgangen av 2015 var 44 % av styrets medlemmer menn og 56 % kvinner. Av varamedlemmene var 75 % menn og 25 % kvinner.

FREMIDSUTSIKTER

Arbeidet med statsbudsjett, utredninger, forenklet merverdiavgiftssystem, Riksrevisjonssaken og alle sider ved pensjonsspørsmålet er prioriterte arbeidsoppgaver foreningen tar med seg inn i 2016. I lys av den pågående kommune- og regionreformen vil foreningen også arbeide for å påvirke de kulturpolitiske konsekvensene av eventuelle endringer i forvaltningsnivåene og oppgavefordelingen. Andre prioriterte oppgaver vil være regjeringens varslede stortingsmelding om humanistisk forskning og utdanning, og i den sammenhengen en forsterket innsats for å få styrket de estetiske fagene som humanistiske kunnskapsfag i hele utdanningsløpet.

Det er mye som tyder på at den rollen kunsten spiller i samfunnet vil bli enda viktigere i tiden som kommer. Vi har merket oss statsrådens engasjement for kunstens rolle i «utsatte tider», og vi er glade for at departementet samtidig så tydelig forutsetter at kunsten ikke kan instrueres.

Like fullt er det viktig at staten sikrer rammevilkårene for kunsten nettopp i urolige tider og legger til rette for at de kunstneriske virksomhetene har mulighet til å realisere egne ambisjoner og svare på eksterne forventninger til samfunnsansvaret. I denne situasjonen vil NTO intensivere arbeidet for å sikre medlemmene forutsigbare rammevilkår.

Styret forutsetter at NTO fortsatt skal bestå og videreutvikles, og at arbeidsdelingen med Spekter tydeliggjøres slik at samarbeidet kan bidra til å styrke NTOs interessepolitikk og innflytelse som uavhengig bransjepolitisk aktør.

Oslo, 8. april 2016

Åse Ryvarden, Tor Læg Reid,
Nils Are Karstad Lysø,
Marta Færavaag Hjelle,
Kristian Seltun, Erik Ulfsby,
Janne Langaas, Tone Tjemsland

NØKKELTALL

Publikums- og aktivitetstall

Ved utgangen av 2015 hadde NTO 43 medlemmer, og 40 av disse rapporterte inn sine publikums- og aktivitetstall via NTOs statistikkportal. Rikskonsertene, Norsk scenekunstbruk og Dramatikens Hus rapporterer ikke inn slike tall til NTO.

Tallene for 2015 viser at disse 40 institusjonene sto for til sammen 11.920 forestillinger og konserter og

et samlet publikumstall på 2.465.572, etter at NTO har korrigert for gjestespill scenekunstinstitusjonene imellom og slik trukket fra dobbeltføringer.

Publikums- og aktivitetstall går naturlig opp og ned fra det ene året til det andre, og NTO finner av den grunn at det gir et riktigere bilde av publikumsutviklingen å sammenligne tallene fra det siste året mot gjennomsnittet for de fire foregående årene, jf. figurene 1–3.

Fig. 1 – Publikumstall musikk- og scenekunstinstitusjonene

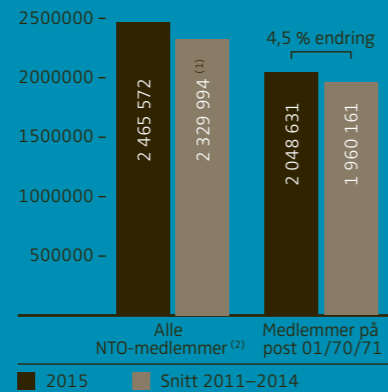
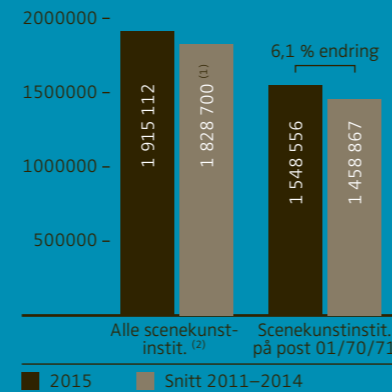

Fig. 2 – Publikumstall scenekunstinstitusjonene

Lønns- og priskompensasjon

Statsbudsjettet for 2016 inneholdt en pris- og lønnskompensasjon på omlag 1,9 pst. for de fleste av NTOs medlemmer, mens regjeringen la til grunn en forventet lønnsvekst på 2,7 pst. og en prisvekst på 2,6 pst. I statsbudsjettet for 2015 var pris- og lønnskompensasjonen for musikk- og scenekunstinstitusjonene på 2,3 pst., og i budsjettet for 2014 var den på 3,5 pst. Innstramningen for 2015 og 2016 var delvis forbundet med regjeringens generelle «avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform», som innebærer et kutt på 0,5 pst. i driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet og omfatter samtlige virksomheter.

For de største institusjonene utgjør faste kostnader til lønn og pensjon hoveddelen av virksomhetenes budsjetter. Den største andelen av lønnsutgiftene er knyttet til funksjoner som er helt nødvendige for og som inngår direkte i den kunstneriske produksjonen, slik som de tre funksjonene *kunstnerisk*, *teknisk* og *plan/produksjon* (fig. 4).

Medlemskontingent

Medlemskontingenten i NTO er fastsatt til 0,3 pst. av det offentlige tilskuddet institusjonen mottar. Minstekontingenten er satt til kr. 20.000,- og maksimumskontingenten til kr. 400.000. Innenfor

denne rammen kan den årlige kontingenten justeres. NTO-medlemmenes kontingent ble i 2014 redusert med 10 pst. i forhold til potensiell ramme og i 2015 med 15 pst. i forhold til potensiell ramme. Fem av medlemmene (Den Norske Opera & Ballett, Det Norske Teatret, Kilden Teater- og Konserthus, Nationaltheatret og Oslo-Filharmonien) betalte i 2015 maksimumskontingent, mens to betalte minimumskontingent (BIT 20 Ensemble og Årjelsaemien Teatere).

Medlemmenes omsetning

Medlemmene sto i 2015 for en samlet årlig omsetning på over 3 milliarder kroner.

Fig. 3 – Publikumstall musikk-institusjonene

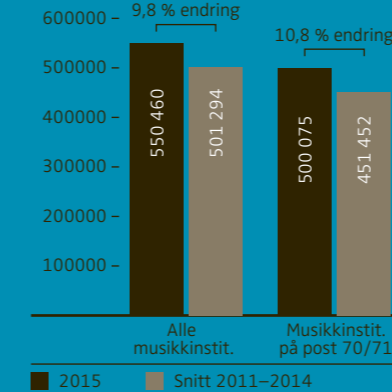

Fig. 4 – Fordeling av lønnskostnader⁽³⁾ i de største teatrene⁽⁴⁾ og symfoniorkestrene⁽⁵⁾

	Teater	Orkester
Kunstnerisk produksjon	80 %	90 %
Kommunikasjon	9 %	3 %
Administrasjon	8 %	4 %
Drift	4 %	1 %

3) Basert på tall for 2014.

4) Den Norske Opera & Ballett, Nationaltheatret, Det Norske Teatret, Den Nationale Scene, Trøndelag Teater, Rogaland Teater, Hålogaland Teater og Teatret Vårt.

5) Oslo-Filharmonien, Bergen Filharmoniske Orkester, Trondheim Symfoniorkester og Stavanger Symfoniorkester.

1) Ikke korrigert for gjestespill institusjonene imellom.

2) Dramatikens Hus, Norsk Scenekunstbruk og Rikskonsertene rapporterer imidlertid ikke inn publikums- og aktivitetstall til NTO.

VIRKSOMHETS- BERETNING 2015

OM NTO

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innen musikk og scenekunst.

NTO representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter og hadde i 2015 43 medlemsorganisasjoner. Medlemmene består av nasjonale og regionale

institusjoner, samt offentlig støttede produserende og programmerende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor.

NTO driver utstrakt interessepolitisk arbeid på vegne av medlemmene, og bistår disse innen tariffspørsmål og andre arbeidsgiverspørsmål. De aller fleste av NTOs medlemmer er også medlemmer i Spekter og omfattes av denne organisasjonens hovedavtale og forhandlingsordning.

Andre sentrale oppgaver for NTO er utrednings- og statistikkarbeid og annen kunnskapsinnhenting og utvikling. Videre er foreningen sekretariat for ulike fora og har som mål å bidra til at medlemmene utvikler seg som profesjonelle arbeidsgivere, samt å etablere gode bransjenettverk og møteplasser.

Nytt medlem

Norsk teater- og orkesterforening startet det nye året med å ønske Rikskonsertene velkommen som nytt medlem. Foreningen talte med dette 43 medlemmer. Turid Birkeland,

NTOs direktør Morten Gjelfen

Foto: Brian Cliff Olguin

daværende direktør i Rikskonsertene, uttalte i en pressemelding:

– Rikskonsertene håper at medlemskapet kan bidra til et enda sterkere og bredere samarbeid med NTOs øvrige medlemmer, til det beste for norsk musikk- og teaterliv. Vi ser fordelene av å kunne knytte oss til en organisasjon med kompetanse og nettverk innen det kulturpolitiske området og arbeidsgiverrelaterte spørsmål.

Turid Birkeland, Rikskonsertenes direktør i 2015

Birkeland gikk bort 24. desember samme år. Vi minnes henne i takknemlighet.

INTERESSEPOLITIKK

En sentral oppgave for NTO er å søke innflytelse som en toneangivende og troverdig part i kulturpolitiske spørsmål som angår profesjonell musikk og scenekunst.

I foreningens interessepolitiske arbeid og rådgiverfunksjon overfor Kulturdepartementet legger vi betydelig vekt på størst mulig grad av faglig etterrettelighet. Vi bruker mye tid på å fremskaffe tall og andre fakta som vi mener det er viktig for myndighetene å kjenne til når politikken utformes. Arbeidet omfatter blant annet innspill og høringsuttalelser til statsbudsjettet, utredninger og stortingsmeldinger, samt annet påvirkningsarbeid.

Foreningen leverte i 2015 følgende innspill og uttalelser:

Innspill til regjering og statsbudsjett

NTO leverte sitt innspill til Kulturdepartementets arbeid med kommende års statsbudsjett i begynnelsen av juni. I oktober leverte foreningen sin høringsuttalelse om statsbudsjettet til Stortingets familie- og kulturkomité. Høringsuttalelsen følger i sin helhet lenger bak i årsrapporten.

Institusjonene og kunstnerøkonomi

NTO leverte 15. mai sin høringsuttalelse til regjeringens utredning om kunstnerøkonomi. Foreningen viste i uttalelsen til at faste stillinger og engasjementer ved musikk- og scenekunstinstitusjonene er avgjørende viktige inntektskilder for mange kunstnere – herunder for den voksende andelen frilansere.

Vi stilte oss derfor undrende til den motsetningen som utredningen skaper mellom offentlige bevilgninger til musikk- og scenekunstinstitusjonene på den ene siden og kunstnerøkonomien på den andre siden. På musikk- og scenekunstrådet er institusjonene kunstneres viktigste arbeidsgivere, og etterspørselen etter kunstnerisk arbeidskraft påvirkes i høy grad av deres økonomiske rammer.

Strammere institusjonsøkonomi betyr svekkede arbeidsvilkår for kunstnere, fast ansatte så vel som frilansere, og svekkede vilkår for samarbeid med uavhengige grupper. Når regjeringen foreslår å redusere institusjonens rammer, stemmer dette dårlig overens med ambisjonene om talent-satsing, styrket kunstnerøkonomi og samarbeid.

Endring av merverdiavgiftsloven

NTO har lenge tatt til orde for en utredning av momsregelverket med sikte på et mer oversiktlig regelverk som gir lavere administrative kostnader. Vi har også gjentatte ganger bedt om at det innføres kultur moms for musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Våren 2015 ble spørsmålet om kultur moms igjen aktualisert etter at Stavanger kommune og Kristiansand kommune mottok varsler om tilbakebetalingskrav for momskompensasjon som ble gitt til bygging av Stavanger Konserthus og Kilden Teater- og Konserthus.

NTO engasjerte samme vår Ernst & Young til å redegjøre for konsekvensene av mulige lovendringer ved å innføre kultur moms på billetter for musikk og scenekunst, og avholdt høsten 2015 et drøftelsesmøte med en rekke organisasjoner som vil berøres av en eventuell innføring av kultur moms på dette området. Foreningen sendte deretter sammen med Spekter en anmodning til Finansdepartementet om endring av merverdiavgiftsloven, blant annet i den hensikt å forenkle avgiftssystemet.

Forskning og utdanning

Utvalget for fremtidens skole, Ludvigsenutvalget, la før sommeren frem sin NOU-rapport om fremtidens skole, hvor grunnopplæringens fag er vurdert opp mot krav til kompetanse i et fremtidig samfunns- og arbeidsliv.

I NTOs høringsuttalelse til rapporten som ble levert i oktober understreket vi blant annet at det brede kompetansebegrepet som rapporten legger til grunn for fornyelse av innholdet i skolen, også bør innebære en styrking av resepsjonssiden og de estetiske fagene som kunnskapsfag. En slik styrking kan etter vårt syn blant annet bidra til at det fins et fremtidig kompetent publikum.

Vi stilte også spørsmål ved den nye inndelingen i fagområder, hvor de estetiske fagene er samlet i samme fagområde som kroppsøving og mat og helse. Vi mener at de estetiske fagene hører mer naturlig sammen med samfunnsfag og etikkfag, og med språkfag. Vi stilte oss også

Stavanger Konserthus fikk i 2015 krav om tilbakebetaling av moms kompensasjon.

kritiske til anbefalingen om at noen av kultur- og litteraturløstene i språkfagene gjøres mindre omfattende.

Lov om Norsk kulturråd

Foreningen leverte i juni en høringsuttalelse til endring av lov om Norsk kulturråd. Vi ga i høringssvaret uttrykk for tilfredshet med at departementet legger vekt på å gjøre minst

mulig endringer i selve lovteksten for å opprettholde lovens fleksibilitet. Kulturrådsrapporten, som ligger til grunn for lovendringen, inneholder forslag med konsekvenser som i liten grad er utredet og som bør diskuteres videre med muligheter for revurderinger uten en ny revisjon av loven. Vi sa oss derfor fornøyde med at avgjørelsesmyndigheten overføres til fagkomiteene gjennom en

delegasjonshjemmel slik at det overordnede ansvaret for forvaltningen av midlene i fondet beholdes hos rådet.

Vi påpekte også at vi er kritiske til forslaget om å erstatte dagens ordning – med rullerende oppnevning av rådet – med en ordning der hele rådet oppnevnes for fire år av gangen fra 1. januar etter stortingsvalg.

Kommunale og fylkeskommunale budsjett

Foreningen sendte i februar en uttalelse til Sogn og Fjordane fylkeskommune vedrørende Sogn og Fjordane Teaters økonomiske situasjon. På bakgrunn av fylkets varslede utredning av mulige innsparingstiltak på kunstområdet, oppfordret foreningen til at fylkeskommunen opprettholder sine bevilgninger til teatret og bidrar til å sikre teatrets fremtid.

Korstrategi

NTO sendte i 2015 også et innspill til regjeringens varslede korstrategi. Innspillet er konsentrert om den delen av feltet som handler om profesjonalisering av kor og vokalensembler og fokuserer blant annet på at videre strategier for profesjonalisering av korvirksomhet tar utgangspunkt i de ulike regionale strukturene og behovene.

Internasjonalt

I begynnelsen av november leverte foreningen sitt innspill til den varslede stortingsmeldingen om reiselivspolitikken. Vi peker i innspillet på at det er behov for å undersøke nærmere

hvordan det næringspolitiske virkemiddelapparatet, herunder Innovasjon Norge, på best mulig måte kan innrettes for å styrke rammebetingelsene for tettere dialog og samarbeid mellom kulturaktører og aktører i reiselivsbransjen. Vi peker også på at sterkere profilering av norsk kunst og kultur i utlandet kan bidra til å skape større oppmerksomhet om Norge som et attraktivt reisemål.

PENSJON OG TARIFFSPØRSMÅL

NTOs direktør deltok i forhandlingsutvalget på teateroverenskomsten sammen med følgende representanter fra bransjen:

- Åse Ryvarden (Riksteatret)
- Knut Høgseth (Teatret Vårt)
- Tone Tjemsland (Carte Blanche)
- Jan Refsnes (Trøndelag Teater)
- Anne Steen (Det Norske Teatret)
- Thomas Gunnerud (Nationaltheatret)

Utviklingen i bransjens pensjonskostnader har vært en helt sentral utfordring de siste årene. Tariffpartene maktet dessverre ikke å enes om løsning på de tariffrettslige sidene av spørsmålet i 2015. Dette ble derfor et spesielt år når det gjelder tariffforhandlinger. Forhandlingene førte ikke til protokollert enighet, men siden arbeidstakerorganisasjonene ikke sa opp plassene, ble det heller ingen arbeidskamp. Det ble dermed ikke utbetalt tillegg eller foretatt andre endringer av avtalene i 2015.

Når NTO likevel også i 2015 brukte store ressurser på pensjonssaken, henger dette sammen med behovet for å forberede den endringen i

systemet som etter hvert må komme. Dette inkluderer også å holde Kulturdepartementet oppdatert på utfordringene. Spekter har ansvaret for forhandlingssiden av spørsmålet, men NTO vil måtte gjennomføre alle nødvendige aktiviteter knyttet til opprettelsen av nye innkjøpsfelleskap for to pensjonsprodukter, historikken og den framtidige ordningen.

NTO har fremdeles hovedansvaret for forhandlinger med oversettere, dramatikere og komponister, samt opphavsrettsorganisasjoner som TONO og Norsk forening for komponister og tekstforfattere (NOPA).

STYRINGSDIALOGEN

Mål- og resultatstyring

Kulturdepartementets endring av opplegget for mål- og resultatstyring i 2015 ble ønsket velkommen av NTO. Endringene innebærer en mindre standardisert og detaljert resultatstyring, med en forenklet årlig rapportering i kombinasjon med periodiske evalueringer.

Dette er helt i tråd med NTOs mangeårige anbefalinger om å justere mål- og resultatstyringen med utgangspunkt i et tydeligere skille mellom statens ansvar for å definere overordnede kulturpolitiske mål på den ene siden, og virksomhetenes ansvar for selv å definere konkrete mål for oppgaveutførelsen på den andre siden.

Et slikt styringssystem vil etter vårt syn kunne være med på å fremme kunstnerisk autonomi og sikre prinsippet om armlengdes avstand. Vi har imidlertid påpekt at et viktig

premiss er at de økonomiske og tidsmessige rammene for evalueringene må være tilstrekkelige, og at evalueringene holder høy kvalitet og er etterrettelige. Vi har også understreket betydningen av at nødvendig spesialkompetanse legges til grunn for evalueringsarbeidet.

Statistikk og rapportering

På oppdrag fra Kulturdepartementet innhenter og kvalitetssikrer NTO årlig publikums- og produksjonsstall fra medlemmene på kapittel 323, post 70 og 71 og kapittel 324, post 01, 70 og 71, samt fører statistikk. Fra og med 2015 er disse dataene ikke lenger en del av mål- og resultatstyringen, men inngår i departementets samlede informasjon om institusjonene.

NTO samler for egen del også inn de samme dataene for medlemmer som foreningen ikke er direkte pålagt av departementet å rapportere inn for. Alle disse dataene er tilgjengelig på Scenestatistikk.no, eller via NTOs hjemmeside. Der finner man også de samme dataene samlet i årsrapporter for den enkelte institusjon, og man kan i statistikken sammenligne tallene for 2015 med tall helt tilbake til 2000, inkludert fortløpende fireårssnitt.

NTO gjorde i 2015 endringer i rapporteringssystemet, med den hensikt å få et bedre verktøy til å kvalitetssikre dataene, samt å bidra til en en forenklet og forbedret rapportering for medlemmene.

På oppdrag fra departementet innhenter, sammenstiller og bearbeider

Foto: Erik Berg

NTO også publikumsstatistikken for knutepunktinstitusjonene på post 72.

Institusjonsevalueringer

I 2015 ble den tredje runden med periodiske institusjonsevalueringer avsluttet. Resultatene ble presentert i tre ulike rapporter, utarbeidet av tre ulike ekspertpanel som i 2014–2015 hadde evaluert til sammen syv virksomheter i fireårsperioden 2011–2014:

«I takt med tiden»

– En evaluering av:

- Oslo-Filharmonien
- Kristiansand Symfoniorkester/Opera Sør

«Riktig eller viktig?»

– En evaluering av:

- Agder Teater
- Den Nationale Scene
- Teatret Vårt

«På de skrå bredder»

– En evaluering av:

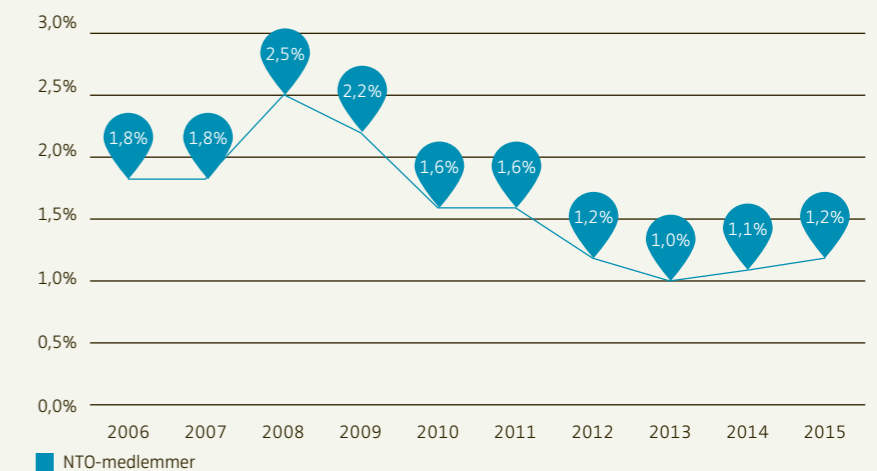
- Den Norske Opera & Ballett

Evalueringene skal fremskaffe kunnskap som kan belyse hvordan institusjonene bidrar til at målene på musikk- og scenekunstrområdet nås og inngår i departementets ordinære system for mål- og resultatvurdering. Panelenes oppdrag har vært å evaluere kunstnerisk kvalitet og effektiv ressursutnyttelse ved institusjonene.

Sponsorundersøkelse

NTO utarbeider årlige oversikter over medlemmenes sponsor- og gaveinntekter. Tallene for 2015 viser at NTOs 43 medlemmer dette året mottok samlet 64 mill. kroner i sponsorinntekter og gaver, tilsvarende 1,8 pst. av totale driftsinntekter og 10 pst. av egeninntektene. Dette innebærer en realøkning fra 2014 på 7,9 pst.

Fig. 5 – Andel sponsorinntekter/gaver av driftsinntekter

Siden finanskrisen i 2008 har det vært en realnedgang i totale sponsorinntekter/gaver på nærmere 26 pst. Gjennomsnittlig andel gaver/sponsorinntekter av totale driftsinntekter sank i samme periode fra 2,5 pst. til 1,2 pst. i 2015.

Undersøkelsen viser at denne typen private midler er konjunkturavhengig, ujevnt fordelt og i høy grad konsentrert om de største institusjonene i Oslo, Bergen og Stavanger. 16 av 43 institusjoner hadde i 2015 ingen sponsorinntekter/gaver.

Kostnadene ved å skaffe gave- og sponsorinntekter og opprettholde sponsoravtalene gjennom gjentelser er ikke trukket fra i undersøkelsene. Flere av virksomhetene rapporterer at de kontinuerlig arbeider for å øke egeninntektene, herunder sponsor- og gaveinntekter, og noen av de større institusjonene har opparbeidet seg en betydelig kompetanse på området. Mange beskriver likevel dette som et krevende arbeid, og ofte kan resultatene være marginale i forhold til innsatsen.

Funnene bekrefter bildet fra andre undersøkelser om at privat finansiering i Norge generelt er vanskelig tilgjengelig for profesjonelle, offentlig støttede kunstinstitusjoner (jf. bl.a. Sponsor Insights årlige undersøkelser, Arts & Business statusrapporter og Stiftelser i det moderne Norge (Institutt for samfunnsforskning, 2010). Samlet sett viser disse undersøkelsene at bedrifter og pengeutdelende stiftelser i hovedsak prioriterer andre formål enn kultur, og at de prioriterer kultur foretrekker frivillige

organisasjoner, lokal amatørvirksomhet og festivaler.

Riksrevisjonens kontroll av scenekunstselskapene

Riksrevisjonen gjennomføre i 2015 en utvidet kontroll av de seks scenekunstselskapene hvor staten er eier eller deleier, det vil si Den Norske Opera & Ballett, Nationaltheatret, Den Nationale Scene, Trøndelag Teater, Rogaland Teater og Carte Blanche. Undersøkelsen omfatter perioden 2011–2014, og resultatene ble presentert i en rapport som ble offentliggjort 17. november, sammen med statsrådets svar.

NTO ga samme dag sin kommentar til rapporten, hvor vi understreket at effektiv ressursutnyttelse og god økonomistyring er høyst legitime krav å stille til virksomheter som eies og finansieres av det offentlige, og selv sagt skal underlegges offentlig kontroll. Vi problematiserte imidlertid at de parameterne som er lagt til grunn for vurderingene ikke stemmer overens med de kvalitative målene som Stortinget har vedtatt som begrunnelse for statens eierskap i og finansiering av teatrene, og vi påpekte at Riksrevisjonen vurderer kostnadseffektivitet helt løst fra kvaliteten ved den kunsten som produseres og formidles.

Vi stilte oss også kritiske til Riksrevisjonens metode og belegg for konklusjonen om at institusjonene «ikke har lagt godt nok til rette for kostnads-effektiv drift» og mangler vesentlig styringsinformasjon, og vi pekte på at det snarere ville være naturlig å løfte

frem hvordan disse virksomhetene har møtt de betydelige utfordringene som pensjonskostnadene representerer og samtidig holdt kontroll med økonomien i den løpende driften av teatervirksomheten.

Norsk Skuespillerforbund, Norske Dansekunstnere og Musikernes Fellesorganisasjon støttet NTOs kommentar.

NTO hadde i debatten som fulgte to kronikker på trykk i Dagbladet, hvor vi blant annet kommenterte media og enkelte politikeres ukritiske omtale av rapportens konklusjoner, og hvor vi stilte spørsmål ved om Riksrevisjonen besitter innsikten som kreves for å vurdere hvilke styringspraksiser som er best i scenekunstinstitusjonene.

SEKRETARIATSFUNKSJONER

Norsk teaterlederforum

Norsk teaterlederforum (NTLF) er et faglig møtested hvor ledere fra NTOs medlemsteatre og andre profesjonelle teatre/musikkteatre er medlemmer, og NTOs rolle som sekretariat for forumet utgjør en vesentlig del av administrasjonens arbeid. I 2015 var teatersjefer og direktører fra i alt 31 virksomheter medlemmer i NTLF, og forumet hadde gleden av på ny å ønske NRK Radioteatrets leder velkommen som medlem.

NTLF har til formål å bidra til norske teaterlederes gjensidige forståelse og faglige utvikling gjennom meningsutveksling om teater- og kulturpolitiske spørsmål. Foreningen

NTLF-leider Arne Nøst

samler teaterlederne til to seminarer i året, og hvert annet år arrangeres en felles studietur til utlandet.

Norsk teaterlederforum ledes av et arbeidsutvalg på fem medlemmer.

NTLFs arbeidsutvalg 2015:

- Arne Nøst, Rogaland Teater (leder)
- Terje Lyngstad, Sogn og Fjordane Teater
- Jon Refsdal Moe, Black Box Teater
- Astrid Rødsand, Det Norske Teatret
- Beate Stang Aas, Hålogaland Teater

Studietur og seminar

I april 2015 ble det arrangert studietur til Wien og Budapest. Valget av reisemål var delvis begrunnet i den politiske situasjonen i Ungarn, kombinert med kunstnerisk interessant teater både i Wien og Budapest.

Norsk teaterlederforum på besøk i Burgtheater, Wien.

Forumets høstseminar ble arrangert i oktober på Black Box teater i Oslo. Hovedtema for høstseminaret var ytringsfrihet, selvsensur og teatersjefens «redaktøransvar».

Årlig audition og Showcase

Årlig audition for nyutdannede skuespillere med annen bakgrunn enn Kunsthøgskolen i Oslo blir arrangert årlig som et samarbeid mellom Norsk Skuespillerforbund, Norsk Skuespiller-senter og Norsk teaterlederforum. I 2015 fant Årlig audition sted 26. oktober på Riksteatret i Oslo. 36 nyutdannede skuespillere var påmeldt, og teatersjefer, dramaturger, instruktører, castingbyråer og andre som arbeider profesjonelt med skuespillere var invitert.

Showcase for etablerte skuespillere ble arrangert for første gang i 2014 i samarbeid mellom Norsk Skuespillerforbund, Norsk Skuespillersenter og NTLF. I 2015 fant arrangementet sted 4. mai på Det Norske Teatret.

Hensikten med arrangementet er å gi erfarne utøvere muligheten til å vise hva de har å by på for et profesjonelt publikum bestående av teatersjefer, instruktører, produsenter og andre.

NTLF-representanter til eksterne komiteer og juryer

Heddakomiteen i 2015:

- Arne Nøst, Rogaland Teater
- Jon Refsdal Moe, Black Box teater

Ibsenprisen-juryen 2014–2015:

- Harry Guttormsen

Norsk orkesterlederforum

Norsk orkesterlederforum (NOLF) er et faglig møtested hvor orkesterledere fra NTOs medlemsorkestre og andre profesjonelle orkestre kan være medlemmer, og NTOs rolle som sekretariat for NOLF utgjør en vesentlig del av administrasjonens arbeid. NOLF har som formål å være et kontaktforum for orkesterledere og for gjensidig

utveksling av erfaringer og faglig utvikling gjennom medlemsmøter minimum to ganger i året. Orkesterledere fra i alt 10 virksomheter er medlemmer i NOLF. I tillegg til ledere fra NTOs medlemsorkestre deltar lederen for Kringkastingsorkestret.

NOLF organiseres uten arbeidsutvalg, men velger en leder for ett år av gangen. Ingrid Røynesdal, administrerende direktør for Oslo-Filharmonien, var NOLFs leder i 2015.

NOLF-representanter til eksterne grupper og komiteer

Styringsgruppen i Norsk Musikkarv:

- Trond Okkelmo (2014–2015)
- Håvard Vegge (2015–2016)

Arbeidsgruppen for Nordisk orkesterkonferanse:

- Trude Marit Risnes og Morten Gjelten (2014–2015)
- Rolf Lennart Stensø og Marianne Dyrnes Vallat (2015–2016)

HEDDAPRISEN

NTO er ansvarlig arrangør for Hedda-prisen, som siden den ble delt ut for første gang i 1998 har etablert seg som en av Norges mest prestisjefulle teaterpriser. Hedda-prisen har som formål å hedre fremragende prestasjoner i norsk scenekunst og stimulere til økt kvalitet. Prisen er finansiert ved bevilgninger fra NTO og Norsk teaterlederforum (NTLF) og ved at samtlige av NTOs medlemsteatre

NOLF-leider Ingrid Røynesdal

betaler 0,08 % av sitt årlige offentlige tilskudd. Hedda-prisen har gjennom mange år vært et samarbeid mellom NTO, NTLF og Haakon Mehrens fond til minne om Aksel Waldemar Johannessen.

Prisutdelingen 2015

Hedda-prisen ble delt ut for 18. gang i 2015. Prisutdelingen fant sted under en festforestilling på Nationaltheatrets hovedscene søndag 14. juni. Skuespiller Mattis Herman Nyquist ledet forestillingen og hadde regien. Etter utdelingen av Hedda-prisene ble Aksel Waldemars Minnepris og Radioteatrets pris Blå Fugl delt ut i publikumsrestauranten.

Nominasjonene ble offentliggjort i midten av mai på en pressekonferanse med et stort medieoppbud og mange av de nominerte til stede.

Både prisutdelingen og lanseringen av de nominerte fikk svært god medieoppmerksomhet, med et stort antall redaksjoner som var tilstede og dekket begge arrangementene, og med flere nominerte og vinnere som gjester i ulike TV- og radioprogram. Prisutdelingen ble strømmet av NTO og vist live på NRK.no, Hedda-prisen.no og Nationaltheatret.no.

Heddajuryen

Arbeidet med nominering og juryering er lagt til en fagjury oppnevnt av Heddakomiteen. Juryen nominerer et fast antall kandidater, og vinnerens navn blir offentliggjort under prisutdelingen.

Heddajuryen for sesongen 2014–2015 besto av:

- Amund Grimstad
- Cliff Moustache
- Martin Nordvik
- Tora Optun
- Vidar Sandem
- Ragnhild Tronstad
- Andreas Wiese

Juryen så samlet sett rundt 150 norske teaterproduksjoner fra 1. mai 2014 til 1. mai 2015. Den nominerte i 10 priskategorier og kåret vinnere i 11 kategorier.

Heddakomiteen

Heddakomiteen har ansvar for å oppnevne jury, utarbeide juryens retningslinjer, vurdere tildelingskriterier, justere priskategorier, samt kåre vinner av Æresprisen. I sammensetningen av juryen legger komiteen vekt

Heddavinnere fotografertes av pressen etter prisutdelingen.

på bredde i teatersyn, kompetanse, alder, bakgrunn og geografisk spredning.

Komiteen består av 7 medlemmer, hvorav 2 representere og oppnevnes av NTOs styre, 2 representere og oppnevnes av NTLF og 3 velges utenfor NTOs og NTLFs medlemsmasse og oppnevnes av NTOs styre.

Heddakomiteen 2014–2015:

- Arne Nøst (leder)
- Jon Refsdal Moe
- Kristian Seltun
- Lena Lindgren
- Hauk Heyerdahl
- Franzisca Aarflot

Heddakomiteen 2015–2016:

- Arne Nøst (leder)
- Jon Refsdal Moe
- Kristian Seltun
- Lena Lindgren

Heddajuryen 2014-2015

- Knut Alfsen
- Astrid Sletbakk

MØTEPLASSER OG KOMPETANSEBYGGING

En sentral del av foreningens arbeid er å engasjere flest mulig av medlemmene i viktige bransjespørsmål og å styrke deres kompetanse i arbeidsgiverspørsmål. I den sammenheng er det viktig å etablere nettverk og møteplasser. I tillegg til årsmøtet og seminarene og møtene for NTLFs og NOLFs medlemmer, har NTO i løpet av året stått som arrangør av flere større og mindre fagmøter. Foreningen er også medlem av og deltaker i flere nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeidsprosjekter. Oversikten som følger gir et bilde av omfanget.

Nordisk orkesterkonferanse

Nordisk orkesterkonferanse 2015 fant sted i Stavanger konserthus 16. til 18. september med Stavanger Symfoniorkester som vertskap. Tema for konferansen var «The Art of Change». Konferansen var den 39. i rekken, og orkesterledere ved en rekke nordiske orkestre og operahus deltok på konferansen.

Direktør Trude Marit Risnes i Stavanger Symfoniorkester og NTOs direktør Morten Gjelten var representert i arbeidsutvalget for Nordiske orkesterkonferanse i 2014–2015.

NTOs årsmøte

NTOs årsmøte og årsmøteseminar fant sted på Hotel Continental i Oslo mandag 15. juni. Foreningens direktør Morten Gjelten åpnet seminaret

Foto: Ingrid Stykkestad

og ønsket forsamlingen av ledere og styreledere fra medlemsorganisasjonene, samt representanter for fagforbundene og andre samarbeidspartnere, velkommen. Deretter fulgte innledninger ved NTOs styreleder Bernt E. Bauge og kulturminister Thorhild Widvey.

Årsmøtet valgte nytt styre i NTO, og Riksteatrets direktør Åse Ryvarden ble valgt som ny styreleder, da Bauge etter ti år som NTOs styreleder valgte å tre av.

Mitt publikum

NTO igangsatte i 2015 et prosjekt som fikk navnet Mitt publikum med mål om å gjøre institusjonene bedre rustet til å komme i gang med publikums- og markedsundersøkelser. Initiativet sprang ut av et ønske om å lette arbeidsbyrden og senke utgiftene til den enkelte virksomhet gjennom en felles koordinering av arbeidet med slike undersøkelser.

Foreningen etablerte et tett samarbeid om det faglige innholdet med Norsk publikumsutvikling, som fikk i oppdrag å levere en guide til publikumsundersøkelser skreddersydd for NTOs medlemmer.

22 av NTOs medlemsinstitusjoner deltok i prosjektet. Det ble i prosessen lagt vekt på å kartlegge disse institusjonenes kunnskapsbehov, ressurser og kompetanse, samt å se dette opp mot ulike typer undersøkelser, metoder, leverandører og verktøy.

Guiden var klar ved årsskiftet og inneholder et veiledende spørsmåls-

batteri som den enkelte institusjon kan støtte seg til og videreutvikle etter eget behov, samt en oversikt over leverandører av ulike produkter og tjenester som kan brukes til å samle og analysere data.

Ny avtale med mediebyrå

NTO inngikk i 2015 ny avtale om annonsekjøp og mediefordeling på vegne av de fem største Oslo-baserte medlemsinstitusjonene Nationaltheatret, Det Norske Teatret, Oslo-Filharmonien, Den Norske Opera & Ballett og Oslo Nye Teater. Med utgangspunkt i den daglige teaterspalten På Scenen har disse i en årrekke kunne nyte godt av NTOs mediebyråavtale. NTOs øvrige medlemmer har også kunnet benytte seg av avtalen. I 2015 signerte foreningen på vegne av medlemmene en ny fellesavtale tilpasset dagens medievirkelighet.

Skuespiller- og danseralliansen

Skuespiller- og danseralliansen ble stiftet i 2012 av Norsk Skuespillerforbund, Norske Dansekunstnere og Norsk teater- og orkesterforening. Formålet er å sikre frilans skuespillere og dansere inntekter og sosiale rettigheter i perioder mellom kunstneriske engasjement og oppdrag hos andre arbeids- og oppdragsgivere.

Alliansen var fra 2012 et prøveprosjekt med statlige midler og varighet ut 2015, og ble i statsbudsjettet for 2016 foreslått videreført og utvidet.

Alliansen hadde 27 ansatte kunstnere ved utgangen av 2015.

Foto: Manu Bloemen

Daglig leder er Tone Øvrebø Johannessen.

Styre 2015:

- Kirsti Camerer (styreleder)
- Morten Gjelten, direktør NTO
- Hauk Heyerdahl, forbundsleder Norsk Skuespillerforbund
- Peder Horgen, forbundsleder Norske Dansekunstnere
- Grete Valstad, forbundssekretær Norske Dansekunstnere
- Gry Kipperberg, ansattes representant.

Nordisk teaterlederråd

Nordisk teaterlederråds hovedoppgave er å være et nettverk og et møtested hvor det utveksles informasjon om kunstneriske, politiske og økonomiske sider ved det nordiske scenekunstheltets utvikling.

Nordisk teaterlederråds styre består av to medlemmer fra hvert land og utpekes av hvert lands organisasjoner. Hvert land forventes å la seg representere ved en teatersjef /kunstnerisk leder og en direktør (eller annen medarbeider) fra det respektive lands bransjeorganisasjon. Rådet har sitt sete der sekretariatet ligger, og hvert nordisk land har sekretariatet for en periode på to år etter rullende ordning. Landet som har sekretariatet utpeker styreleder og sekretær, og sekretariatslandet tar seg av rådets løpende virksomhet. Styret samles i utgangspunktet på forskjellige teatre i Norden to til tre ganger i året.

De norske representantene i styret var i 2014–2015 teatersjef Hanne Tømte ved Nationaltheatret og direktør Morten Gjelten i NTO, og i 2015–2016 teatersjef Erik Ulfsby ved Det Norske Teatret og Morten Gjelten i NTO. Nordisk teaterlederråd hadde to møter i 2015 i Oslo og Helsinki.

Pearle*

NTO er medlem av den europeiske organisasjonen Pearle* (Performing Arts Employers Associations League Europe), som samler arbeidsgivere og produsenter på musikk- og scenekunstmrådet.

Pearle* har hovedsete i Brussel og er anerkjent som formell arbeidsgiverpart (social partner) i EU-systemet. Organisasjonen overvåker og gir uttalelser på alle politikkområder som direkte eller indirekte berører vilkårene for institusjoner innenfor musikk og scenekunst i Europa.

Organisasjonen har som regel to store konferanser i året, hvor representanter fra de 40 medlemsorganisasjonene deltar. I 2015 ble disse holdt i Praha, Tsjekkia og Hamburg, Tyskland.

Medlemmene av Pearle* Executive Committee (2013–2015):

- President: Rolf Bolwin
DBV – Deutscher Bühnenverein – Bundesverband der Theater und Orchester, Tyskland
- Vice-president: Géza Kovács
Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége, Ungarn

- Liesbeth Dejonghe (Secretary)
OKO/Overleg Kunstenorganisaties, Belgia
- Ulrika Holmgaard
Svensk Scenkonst, Sverige
- Malika Séguineau,
Prodiss, Frankrike
- Julian Bird SOLT/TMA – Society of London Theatre & Theatrical Management Association, UK
- Kathleen López Kilcoyne
- FAETEDA – Federación Estatal de Asociaciones de Empresas Productoras de Teatro y Danza, Spania

Scenekortet

NTO hadde i 2015 gleden av å lansere Scenekortet i nytt design. Samtidig kunne vi tilby innehavere av Scenekortet en ny og anvendelig webapp til å lagre på mobiltelefonen. Papirkortet ble fremdeles sendt ut til alle.

Scenekortet administreres av NTO og distribueres til ansatte på NTOs scenekunstinstitusjoner. Kortet gir rett til rabatterte billetter på de samme institusjonene. I tillegg distribuerer og bekoster en rekke bransjeorganisasjoner- og forbund kortet til sine medlemmer.

SAMFUNNSDEBATT OG INFORMASJONSVIRKSOMHET

Norsk teater- og orkesterforening deltar i samfunnsdebatten og søker å fremme bransjens betydning gjennom sine innspill til stat, fylke og kommune, og gjennom sin tilstedeværelse i det offentlige ordskiftet og i ulike bransjefora. Større arrangement som Heddaprisen bidrar også til å synliggjøre bransjen og medlemmenes virksomhet.

Egne informasjonskanaler

NTOs hjemmeside er en kanal for foreningens egne nyhets- og bakgrunnssaker. Her finner man blant annet innspill og høringsuttalelser til ulike offentlige instanser, kommentarer til aktuelle kulturpolitiske saker, publikums- og sponsortall, samt informasjon om foreningens ulike nettverk, prosjekter, seminarer, bransjesamarbeid og mye annet.

Nettsiden har også en egen medlemsportal, hvor man kan finne interndokumenter, informasjon om medlemsfordeler og annet. Medlemsportalen gir tilgang til premiere- og verkbeslaget som genererer data til premierelisten på Scenekunst.no.

Medlemsportalen gir også rapporteringstilgang til NTOs statistikk-database, som genererer data til Scenestatistikk.no, hvor man finner forestillings- og publikumsstatistikk for NTO-medlemmene fra 2000 og frem til og med 2015.

Heddaprisen har en egen nettside hvor informasjon om prisutdelingen, de nominerte og vinnerne legges ut i den aktuelle perioden, og hvor man resten av året kan finne bakgrunnsinformasjon om prisen, juryen, komiteen, samt utdelingshistorikken.

Stadig flere får også informasjon fra NTO og kjennskap til foreningens aktivitet og ståsted i ulike saker gjennom nyhetsbrev og sosiale medier.

Media

NTO ble omtalt i eller uttalte seg i 478 artikler i 2015. Av disse var 341 relatert til Heddaprisen. Foreningen hadde flere innlegg og kronikker på trykk i mediene og uttalte seg både skriftlig og muntlig om et vidt spekter av saker gjennom året, fra statsbudsjett og armlengdes prinsippet i lokalpolitikken, via kulturmomms og gaveforsterkningsordningen, til kulturpolitisk innholdsdebatt og Riksrevisjonens kontroll av scenekunstselskapene.

Scenekunst.no

Norsk teater- og orkesterforening er deleier av nettidsskriftet Scenekunst.no, et redaksjonelt uavhengig nettsted som drives etter redaktørplakaten. En viktig rolle for Scenekunst.no er å initiere, fange opp og bringe videre diskusjoner og nyheter i musikk- og scenekunstheltet og bidra til å knytte sammen en faglig offentlighet på feltet. Tidsskriftet

Andreas Wiese, styreleder i Scenekunst.no

publiserer daglig redaksjonelt stoff, kritisk refleksjon og meningsstoff om teater, musikk, dans og tilhørende kulturpolitikk.

Scenekunst.no gikk i 2015 fra å være organisert som en forening til å bli stiftet som et aksjeselskap, med Danse- og teatersentrum, Norsk Skuespillerforbund, Norske Dansekunstnere og Norsk teater- og orkesterforening som eiere. Tidsskriftet hadde i 2015 300.876 sidevisninger av 63.065 unike brukere.

Redaktør for Scenekunst.no er Hild Borchgrevink.

Styret for Scenekunst.no AS 2015–2017:

- Andreas Wiese (styreleder), daglig leder Litteraturhuset
- Carl Morten Amundsen, sjefdramaturg Det Norske Teatret
- Ine Therese Berg, stipendiat ved Høgskolen i Oslo og Akershus og scenekunstkritiker
- Ida Willassen, informasjonsansvarlig Norsk Skuespillerforbund
- Kristine Karåla Øren, danser og koreograf, styremedlem Norske Dansekunstnere

Numeriske varamedlemmer 2015–2017:

- Erik Årsland, kommunikasjonssjef Dansens Hus
- Ane Smørås, koreograf og danser, styremedlem Norske Dansekunstnere

Oslo, mai 2015
Morten Gjeltén
Direktør

HØRINGSUTTALELSE TIL STATSBUDDSJETTET

NTOS UTTALELSE OM PROP. 1 S (2015–2016) TIL STORTINGETS FAMILIE- OG KULTURKOMITÉ

KULTURPOLITIKKENS MÅL OG BERETTIGELSEN AV STERK OFFENTLIG FINANSIERING

NTO anmoder komiteen om å tydeliggjøre kulturpolitikkenes hovedmål, forankret i Grunnlovens §100, og sikre videreføring av en kulturpolitikk med sterk grad av offentlig finansiering som en forutsetning for kunstnerisk frihet, ytringsmangfold og kvalitet.

Tradisjonelt har det vært solid politisk enighet om at kultursektoren er et viktig offentlig ansvarsområde, noe som har resultert i en årlig vekst i bevilgningen til kulturformål det siste tiåret. NTO er i store trekk fornøyd med den kulturpolitikken som føres og at det er vist politisk vilje til å investere i musikk- og scenekunstinstitusjonenes rammevilkår.

Foreningen mener likevel det er grunn til å merke seg en stagnasjon i bevilgningene til kulturformål i løpet av de to siste årene. Flere virksomheter har fått svekket sine rammevilkår på grunn av en underkompensasjon for lønns- og prisvekst. For musikk- og scenekunstinstitusjonene betyr dette færre kunstneriske årsverk, færre produksjoner og forringet uttrykksmangfold og kvalitet.

Vi minner om at kulturpolitikken i Norge er ung og uferdig, og at de senere årenes satsing på dette området må sees i sammenheng med etterslep i nødvendige investeringer. Som tilfellet er på de fleste andre politikkområder ser vi ingen grunn til å hevde at den offentlige satsingen har nådd et metningspunkt. Tvert imot tror vi at kunstens og kulturens rolle i samfunnet vil få enda større betydning i tiden fremover.

NTO opplever fortsatt regjeringens formuleringer om markedsstyrt etterspørsel og lønnsomhet i kulturbudsjettets innledningskapittel som forvirrende, og vi etterlyser en tydeliggjøring av kulturpolitikkenes overordnede mål. Etter vårt syn bør kulturpolitikken fortsatt ta utgangspunkt i at det er selve uttrykket som danner grunnlaget for kunstens kommunikasjon med publikum, og ikke markedet slik regjeringen på sin side formulerer seg i budsjettforslaget. I samsvar med dette mener vi at kulturpolitikkenes overordnede mål er å legge til rette for ytringsmangfold og kvalitet.

Denne begrunnelsen for kulturpolitikken er vel fundert både i Grunnlovens § 100 som «pålegger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale» og i Kulturloven. Dette samsvarer også godt med Enger-utvalgets begrep om «ytringskultur» som retningsgivende for kulturpolitikken, og deres syn på kunstinstitusjonene som viktige arenaer for meningsdannelse og meningsutveksling.

Foto: Helge Hansen og Jonas Bostrom

Carte Blanche: «Edvard»

PERIODISKE EVALUERINGER

NTO er fornøyd med at mål- og resultatstyringen er revidert slik at institusjonene selv definerer konkrete mål for sin virksomhet, og at de periodiske institusjonsevalueringene videreføres. Vi anmoder samtidig om at opplegg og metode for evalueringene videreutvikles for å sikre størst mulig grad av etterrettelighet.

NTO har tidligere stilt spørsmål ved hvorvidt felles politiske føringer og rapportering kan bidra til å gjøre virksomhetene likere, fremfor

å dyrke organisatorisk og kunstnerisk egenart. Vi er derfor glade for at mål- og resultatstyringen er endret slik at institusjonene selv definerer konkrete mål for egen virksomhet og at regjeringen ønsker å videreføre arbeidet med periodiske institusjonsevalueringer. Ikke minst bidrar denne omleggingen til å styrke armlengdesprinsippet gjennom et tydeligere skille mellom statens ansvar for å definere overordnede kulturpolitiske mål og virksomhetenes ansvar for selv å definere konkrete mål for oppgaveutførelsen.

Samtidig ser vi at endringene kan føre til at de periodiske evalueringene får større betydning i vurderingen av institusjonenes måloppnåelse. Vi vil derfor understreke at de økonomiske og tidsmessige rammene for evalueringene må være tilstrekkelige, og at opplegg og metode må videreutvikles, for å sikre et grunnlag for etterrettelige evalueringer av så vidt komplekse virksomheter som teatrene og orkestrene.

LØNNS- OG PRISKOMPENSASJON

NTO anmoder komiteen om å sikre tilstrekkelig høyt nivå på lønns- og priskompensasjonen, som en forutsetning for at institusjonene kan møte den generelle veksten i faste kostnader som lønn og pensjon uten å måtte redusere aktiviteten og fire på kvalitetskravene. Det regjeringen omtaler som «insentiver til effektivisering» vil for musikk- og scenekunstinstitusjonene bety færre kunstneriske årsverk, færre produksjoner og forringet uttrykksmangfold og kvalitet.

I budsjettforslaget har de fleste av NTOs medlemmer fått en vekst i rammen på 1,9 pst., mens regjeringen legger til grunn en forventet lønnsvekst på 2,7 pst og en prisvekst på 2,6 pst. Dette betyr at de aller fleste

institusjonene får en realnedgang i sine bevilgninger i 2016 på grunn av en underkompensasjon for lønns- og prisvekst.

Denne innstrammingen er delvis forbundet med regjeringens generelle «avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform» som ble innført f.o.m 2015 og videreført i budsjettforslaget for 2016. I følge Gul bok innebærer reformen et kutt på 0,5 pst i driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet. Slik vi forstår det er både statlige virksomheter og tilskuddsinstitusjoner innenfor kulturområdet omfattet av denne reformen, som skal inngå som en fast del av regjeringens budsjettarbeid i årene fremover.

NTO finner det betenkelig at regjeringen foreslår et likt

«effektivitetskutt» i bevilgningene til institusjonene og at kuttet omtales som «insentiv til effektivisering» eller «produktivitetsgevinst», uten hensyn til de enkelte virksomhetenes økonomiske situasjon og forutsetninger for ytterligere effektivisering av driften.

Dette generelle kuttet blir påført musikk- og scenekunstinstitusjonene på et tidspunkt hvor flere allerede har foretatt betydelig innstramninger på driften på grunn av de raskt voksende pensjonskostnadene, og hvor krevende omstillingsprosesser allerede er i gang. I en slik situasjon er det svært uheldig for institusjonene å få svekket sine økonomiske rammevilkår ytterligere, og man risikerer at planlagte strategier som på sikt kunne bidratt til mer effektiv ressursutnyttelse må erstattes av kortsiktige innsparingstiltak som går utover den kunstneriske aktiviteten.

NTO viser til de periodiske evalueringene som så langt er gjort ved tretten av våre medlemsvirksomheter. Evalueringene viser gjennomgående god måloppnåelse både med hensyn til kunstnerisk kvalitet og ressursutnyttelse. Noen av de evaluerte institusjonene har allerede foretatt omorganiseringer og nedbemanning for å effektivisere driften, og andre har satt i gang langsiktige omstillingsprosesser med planlagte strategier som støttes av evalueringspanelet.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene er som kjent personalintensive virksomheter, og for de store teatrene og orkestrene utgjør faste kostnader til lønn og pensjon den største delen

Fordeling av lønnskostnader i de største teatrene* og symfoniorkestrene** 2014

	Teater	Orkester
Kunstnerisk produksjon	80 %	90 %
Kommunikasjon	9 %	3 %
Administrasjon	8 %	4 %
Drift	4 %	1 %

* Den Norske Opera & Ballett, Nationaltheatret, Det Norske Teatret, Den Nationale Scene, Trøndelag Teater, Rogaland Teater, Hålogaland Teater og Teatret Vårt.

** Oslo-Filharmonien, Bergen Filharmoniske Orkester, Trondheim Symfoniorkester og Stavanger Symfoniorkester.

av virksomhetenes budsjetter. Den største andelen av lønnsutgiftene er knyttet til funksjoner som er helt nødvendige for og som inngår direkte i den kunstneriske produksjonen. I gjennomsnitt går nærmere 80 pst. av lønnskostnadene ved de største teatrene og over 90 pst. av lønnskostnadene ved symfoniorkestrene med til de tre funksjonene *kunstnerisk, teknisk og plan/produksjon*. Ved teatrene går de resterende 9 pst. til kommunikasjon, 8 pst. til administrasjon og 4 pst. til drift. Tilsvarende tall for orkestrene er 3 pst. til kommunikasjon og 4 pst. til administrasjon.

Slik det fremkommer i flere av evalueringene, er det ofte begrensninger i produksjons- og formidlingsapparatet som hindrer en større utnyttelse av det kunstneriske potensialet i institusjonene. Dette betyr at det er svært begrenset hvor mange årsverk man kan rasjonalisere bort før det får direkte konsekvenser for den kunstneriske produksjonen og formidlingsinnsatsen. Det «elastiske» elementet i kunstproduksjon medfører at man på kort sikt kan kamouflere den tellbare effekten av svekkede rammevilkår gjennom tilpasninger av både repertoar og ressursbruk. En slik form for tilpasning vil imidlertid få konsekvenser for kvaliteten og mangfoldet i innholdsproduksjonen.

Lønnsveksten i institusjonene er et resultat av ordinære lønnsforhandlinger som normalt sikrer at de ansatte tar del i den samme lønnsutviklingen som kommer øvrige yrkesgrupper i samfunnet til gode. Vi vil på denne bakgrunnen, i år som tidligere,

understreke at reell lønns- og priskompensasjon er det viktigste enkeltgrepet for å hindre at ordinære lønnsøkninger går utover institusjonenes tilbud til publikum.

PENSJON

NTO ber komiteen merke seg de meget alvorlige utfordringene institusjonene står overfor som følge av økte pensjonskostnader. Disse utfordringene kan kun løses gjennom aktiv medvirkning også fra eiere og tilskuddsparter, og vi anmoder komiteen om å sikre at staten bidrar aktivt til en bærekraftig og fremtidsrettet løsning.

Dagens pensjonsavtaler innenfor scenekunst- og orkesterfeltet skaper en alvorlig og svært krevende økonomisk situasjon som institusjonene ikke alene kan håndtere. Alvoret i situasjonen forverres med akselererende kraft og virksomhetenes produksjonsrammer er allerede strammet merkbart inn.

NTOs styre vedtok i 2013 å endre pensjonsordningen som omfattet de medlemmene NTO hadde forhandlingsansvaret for. Dette innebærer overgang fra offentlig ytelsespensjonsordning til en pensjonsordning som ikke medfører balanseføring av fremtidige kostnader, i praksis innskuddspensjon. Hovedbegrunnelsen er å gi virksomhetene forutsigbare kostnader, samtidig som det etableres en god og fremtidsrettet pensjon for de ansatte i bransjen.

De produserende NTO-medlemmenes direkte lønnskostnader til kunstnere* 2014

Lønn** til kunstnere:	1,1 milliarder kroner
Lønn til fast ansatte kunstnere:	643 millioner kroner (60 %)
Lønn til frilanskunstnere:	416 millioner kroner (40 %)

* «Kunstnere» omfatter her en rekke ulike kunstnergrupper – herunder skuespillere, musikere, sangere, dansere, instruktører, koreografer, scenografer, kostymedesignere, lysdesignere, lyddesignere, videodesignere, komponister, dirigenter, dramatikere, forfattere, oversettere og dramaturger.

** Dette omfatter lønn (inkl. arbeidsgiveravgift og feriepenger), honorar og vederlag. I tillegg kommer betydelige pensjonskostnader. Med den utviklingen vi har hatt i pensjonskostnader de siste årene, vil dette innebære betalbare pensjonsutgifter på mellom 15 og 25 % av lønnsgrunnlaget, avhengig av virksomhetens historikk, særaldersgrenser mm.

Ved hovedoppgjøret i 2014 la arbeidsgiversiden frem et konkret tilbud om ny pensjonsplan etter innskuddsmodellen som dessverre ble avvist av forhandlingsmotpartene. Det ble gjenopptatt reelle forhandlinger ved mellomoppgjøret 2015. Årets lønnsoppgjør ble gjennomført 23. april uten at partene kom til enighet om pensjonsordning. Høsten 2015 er situasjonen fortsatt fastlåst og uavklart. NTO og Arbeidsgiverforeningen Spekter holder departementet fortløpende orientert om utviklingen i saken.

Det hviler et betydelig ansvar på tariffpartene for å løse pensjonsproblemet. En ny avtale mellom tariffpartene er likevel ikke tilstrekkelig. NTO legger til grunn at staten, i rollen som både eier og tilskuddspart, vil bidra til å håndtere pensjonsgjelden som følger av den opptjeningen alle sektorens ansatte tar med seg videre også etter at en ny ordning trer i kraft.

Først gjennom en slik medvirkning fra tre ansvarlige parter vil vi kunne etablere en reell bærekraftig og fremtidsrettet løsning for teatrene og orkestrene.

KUNSTNERØKONOMI OG TALENTSATSING

Regjeringens forslag om å videreføre og styrke Skuespiller- og danseralliansen er et gledelig og viktig bidrag til å bedre kunstnerøkonomien, og vi anmoder om at ordningen etter hvert utvides ytterligere med et større antall frilansdansere og -skuespillere. Samtidig minner vi om at institusjonenes økonomiske rammer er avgjørende for mange kunstneres økonomi og arbeidsvilkår. I

2014 ble det kanalisert om lag 1,1 milliarder kroner til kunstnere i form av lønn, honorar og vederlag fra de produserende NTO-institusjonene, hvorav 40 pst. til frilansere.

Skuespiller- og danseralliansen har i perioden 2012–2015 blitt drevet som et prøveprosjekt i redusert omfang og kan vise til svært gode erfaringer fra første driftsperiode. Formålet med alliansen er å sikre de tilsatte skuespillerne og danserne inntekter og sosiale rettigheter i perioder mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag. På denne måten bidrar alliansen til å bedre skuespillere og danseres arbeidsvilkår og imøtekommer samtidig arbeidsgivers behov for fleksible ansettelser.

Samtidig vil vi understreke at en slik allianse er helt avhengig av at det eksisterer oppdragsgivere med gode nok økonomiske rammer til å engasjere kunstnere, og at institusjonsøkonomien er avgjørende for mange kunstneres, herunder frilanskunstneres, arbeids- og inntektsvilkår.

Innenfor scenekunsten og musikken er de offentlig støttede institusjonene de viktigste arbeidsgiverne for kunstnerne, og etterspørselen etter kunstnerisk arbeidskraft påvirkes i høy grad av disse virksomhetenes økonomiske rammer. Faste stillinger og engasjementer ved musikk- og scenekunstinstitusjonene er avgjørende viktige inntektskilder for mange kunstnere – herunder for den voksende andelen frilansere.

I 2014 ble det kanalisert om lag 1,1 milliarder kroner i form av lønn, honorar og vederlag til ulike kunstnergrupper fra de produserende NTO-virksomhetene som lønner kunstnere direkte, hvorav 60 pst gikk til fast ansatte (inkl. åremål) og 40 pst. til frilanskunstnere. I tillegg kommer betydelige pensjonskostnader som ikke er inkludert i disse lønnsstallene.

Utover dette kjøpte de produserende NTO-virksomhetene forestillinger fra eksterne produsenter for omtrent 18 mill. kroner i 2014. Også dette er midler som for en stor del går tilbake til frilanskunstnere i form av lønn og honorar.

Med stadig mer samarbeid mellom institusjonene og selvstendige kompanier, ensembler og enkeltkunstnere, kanaliseres også en økende del av teatrenes og orkestrenes ressurser til ulike typer samproduksjoner. Ofte viderefremmes produksjonene av andre arrangører som festivaler, kulturhus etc. slik at det genereres ytterligere inntekter for de involverte kunstnerne og forestillingene når et større publikum. På denne måten spiller institusjonsøkonomien en stadig større rolle for de selvstendige kompanienes arbeids- og formidlingsvilkår. Dette er imidlertid pengestrømmer som vanskelig lar seg tallfeste ettersom ressursene for en stor del er knyttet til institusjonenes faste produksjons- og formidlingsapparat.

Strammere institusjonsøkonomi betyr svekkede arbeidsvilkår for kunstnere, fast ansatte så vel som frilansere, og svekkede vilkår for samarbeid med

uavhengige grupper. Når regjeringen foreslår å redusere institusjonens rammer, stemmer dette dårlig overens med ambisjonene om talentsatsing, styrket kunstnerøkonomi og samarbeid.

KULTURMOMS

NTO anmoder om at dagens merverdiavgiftsunntak for omsetning av billetter til musikk og scenekunst fjernes, og at disse områdene innlemmes i avgiftssystemet med lav sats. En slik lovendring vil bidra til betydelig forenkling og et mer enhetlig regelverk for kultursektoren. Vi ber samtidig om at den lave merverdiavgiftssatsen opprettholdes på 8 pst.

Spørsmålet om kultur moms er blitt aktualisert etter at enkelte kommunale aktører er varslet om krav om tilbakebetaling av merverdiavgift som er kompensert i henhold til lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Kravet er hjemlet i konkurransebestemmelsen i kompensasjonsloven. Dersom omsetningen av billetter til konserter og teaterforestillinger blir avgiftspliktig, vil kommunale kulturhus kunne få fradrag etter merverdiavgiftsloven, og man unngår i all hovedsak utfordringene knyttet til kompensasjonslovens konkurransebestemmelse. Samtidig vil man kunne oppnå avgiftsmessig likebehandling mellom kommunale og private eiere av kulturhus og lignende.

Vi viser også til utredningen om Kunstnerøkonomi *Kunstens autonomi* og *kunstens økonomi*, hvor det tas til

orde for at merverdiavgiftsregelverket for kunstfeltet utredes nærmere med sikte på et mer oversiktlig og helhetlig regelverk som gir lavere administrative kostnader.

NTO har foreslått at scenekunst og musikk innlemmes i merverdiavgiftssystemet helt siden lovendringen i 2010. Endringen i merverdiavgiftsloven medførte at kinoer, museer, gallerier, opplevelsessentre og fornøylesparker i dag er underlagt avgiftsplikt med lav sats for billettomsætningen, med rett til fradrag for inngående merverdiavgift. Avgiftsunntakene for salg av billetter til konserter og teater-, opera- og ballettforestillinger ble likevel videreført, og det foreligger derfor ikke fradrag for inngående merverdiavgift for anskaffelser som skal brukes i slik virksomhet.

Den vedtatte lovendringen var i strid med kultur momsutvalgets forslag om en såkalt «breddemodell» som innebar at adgang til de fleste former for kulturarrangementer skulle omfattes av avgiftsplikten i merverdiavgiftsloven med lav sats (NOU 2008:7). Et samstemt utvalg mente at denne modellen ville innebære store forenklinger for aktørene ved at man vil slippe vanskelige avgrensninger og fordelingsproblemer som oppstår når man driver såkalt delt virksomhet (virksomhet som er dels avgiftsunntatt og dels avgiftspliktig). I tillegg ville forslaget innebære at det ikke oppsto noen konkurransemessige forskjeller mellom aktører som tilbyr tjenester til publikum i det samme markedet. Det ble også lagt vekt på at modellen ville være robust over tid, og at den var mindre utsatt

for avgiftstilpasninger enn andre mulige modeller.

Avgiftsunntakene for billettomsætning til scenekunst og musikk ble likevel videreført. Noe av bakgrunnen for dette var høringssvar fra et mindre antall aktører som var skeptiske til innføring av kultur moms, fordi de mente at konsekvensene av en lovendring ikke var tilstrekkelig utredet innenfor alle deler av bransjen.

Etter vårt syn bør det tillegges adskillig vekt at en slik «breddemodell» vil bidra til et enklere og mer

enhetlig og oversiktlig regelverk for kultursektoren.

På denne bakgrunnen ber vi komiteen om å bidra til en endring i merverdiavgiftsloven som innebærer at også scenekunst og musikk blir underlagt avgiftsplikt med lav sats for billettomsætning, men med fortsatt unntak for artistenes vederlag for opptreden, innspillinger mv.

Samtidig vil vi understreke at det bør vurderes løsninger som sikrer at man i størst mulig grad unngår mulige uheldige konsekvenser for aktører i deler av bransjen, herunder for produsenter uten offentlig støtte og artister som selv eller sammen med andre arrangerer konserter mm. For en nærmere begrunnelse og redegjørelse for en mulig endring av merverdiavgiftsloven viser vi til felles brev fra NTO og Spekter til Finansdepartementet, vedlagt notat fra Ernst & Young.

Vi merker oss at regjeringen foreslår å øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst. fra 1. januar 2016. Dette innebærer kostnadsøkninger, først og fremst for de delene av kultursektoren der billettomsætningen er underlagt avgiftsplikt, men også for musikk- og scenekunstinstitusjonene hvor deler av virksomheten i dag er avgiftspliktig med lav sats, herunder persontransport og overnatting. Innenfor musikken og scenekunsten vil en slik endring få særlig betydning for de institusjonene som driver utstrakt turnévirksomhet.

UTVIDELSE AV GAVEFORSTERKNINGSORDNINGEN

Privat kulturfinansiering er et viktig supplement til offentlige investeringer, og foreningen er positiv til tiltak som kan styrke det samlede finansieringsgrunnlaget for sektoren. NTO anmoder om at det i utformingen av en eventuell gaveforsterkningsordning for musikk og scenekunst tas særlig hensyn til at en slik ordning i minst mulig grad bidrar til en skjevfordeling av offentlige midler, og vi oppmuntrer til en prinsipiell debatt om statens mål og virkemidler for å fremme privat finansiering.

NTO registrere at regjeringen foreslår å utvide gaveforsterkningsordningen til også å omfatte bl.a. musikk, scenekunst og kulturbygg. Vi mener det er flere sider ved gaveforsterkningsordningen som fortjener å bli grundig belyst når en utvidelse av ordningen skal vurderes. Ikke minst vil vi oppmuntre til en prinsipiell debatt om det er riktig, i et demokratisk perspektiv, at private givere kan styre bruken av offentlige bevilgninger. Samtidig etterlyser vi mer systematisert kunnskap om erfaringene fra den eksisterende ordningen, som muligvis kan gi en indikasjon bl.a. på hvorvidt nye givere kommer på banen og private donasjoner øker, eller om ordningen først og fremst har bidratt til en endret fordeling av offentlige midler.

Vi vil også oppfordre til at den videre politikktutformingen er basert på kunnskap om situasjonen i Norge og et realistisk bilde av potensialet for økt privat finansiering. NTOs årlige

kartlegginger av medlemmenes sponsor- og gaveinntekter viser at slike inntekter i gjennomsnitt utgjorde kun 1 pst. av virksomhetenes driftsinntekter i 2014, og at det har vært en markant realnedgang i slike inntekter på over 30 pst. siden 2008.

Funnene bekrefter bildet fra andre undersøkelser om at slik privat finansiering generelt er vanskelig tilgjengelig for profesjonelle, offentlig støttede kunstinstitusjoner i Norge (jf. bl.a. Sponsor Insight, Arts & Business statusrapporter og *Stiftelser i det moderne Norge* (Institutt for samfunnsforskning, 2010)). Samlet sett viser disse undersøkelsene at bedrifter og pengeutdelende stiftelser i hovedsak prioriterer andre formål enn kultur, og at de som prioriterer kultur foretrekker frivillige organisasjoner, lokal amatørvirksomhet og festivaler.

Kostnadene ved å skaffe gave- og sponsorinntekter og opprettholde sponsoravtalene gjennom gjenytelser er ikke trukket fra i NTOs undersøkelse. Vi vet at dette er et ressurskrevende arbeid, og noen av de større teatrene og orkestrene har opparbeidet seg en betydelig kompetanse på området. Imidlertid er musikk- og scenekunstinstitusjonene generelt underadministrerte virksomheter, med begrensede ressurser å sette til slikt kommersielt arbeid, og ofte kan resultatene være marginale i forhold til innsatsen.

Vi minner om at gavetradisjonen i Norge er langt svakere enn for eksempel i USA og Storbritannia,

hvor arbeidsdelingen mellom stat og sivilsamfunn er utstrakt, og hvor kultursektoren i mindre grad anses for å være et sentralt offentlig ansvarsområde. Norge skiller seg også fra våre nordiske naboland, hvor det finnes et langt større antall pengeutdelende stiftelser for allmennyttige formål enn i Norge.

Ulike gavetradisjoner er forankret i historiske og kulturelle forskjeller mellom landene og utvikles over lang tid. Likevel tror vi det kan være hensiktsmessig å vurdere nærmere hvordan staten kan bidra til at det etableres flere fond og stiftelser, fremfor at offentlig støttede kunst-institusjoner skal konkurrere med sine lokale samarbeidspartnere og frivillige organisasjoner om allerede begrensede midler.

Foreningens undersøkelser viser også at private bidrag er ujevnt fordelt mellom ulike typer virksomheter og i høy grad er konsentrert om de største institusjonene i Oslo, Bergen og Stavanger. Det betyr at den eventuelle gevinsten av en mulig gaveforsterkningsordning lett vil bli konsentrert om noen få virksomheter og samtidig vil motta en større andel av tilgjengelige offentlige midler – på bekostning av de virksomhetene som har vanskeligere vilkår for å skaffe private inntekter. I utformingen av slike ordninger vil det derfor være viktig å være seg bevisst i hvilken grad ordningene kan bidra til en skjevfordeling av tilgjengelige offentlige midler.

NTO er glad for at regjeringen vil legge bedre til rette for private fond og stiftelser som kan komme kulturlivet til gode. Vi merker oss imidlertid at statlige insentiver for mer privat finansiering kommer som en hovedprioritering i budsjettframlegget samtidig med at bevilgningene til kulturformål stagnerer, og at insentivene begrunnes med behov for maktspredning og styrking av den kunstneriske friheten.

Vi kan ikke se noen tegn til at et sterkt innslag offentlig finansiering svekker den kunstneriske friheten slik regjeringen synes å frykte (jf. også *Når kunstnere vurderer yringsfriheten i Norge, anno 2014*, Institutt for samfunnsforskning 2014). Vel vitende om det begrensede potensialet for private inntekter i Norge, er tvert imot sterk offentlig finansiering en forutsetning for kunstnerisk frihet og yringsmangfold. Prinsippet om en armlengdes avstand mellom politikk og kunst er vel etablert i norsk kulturpolitikk, og med regjeringens og Stortingets presiseringer, bl.a. i vedtatt revidert mål- og resultatstyring, har vi enda større tillit til at statlige bevilgninger ikke medfører politiske føringer på virksomhetenes programmering og innholdsproduksjon.

NTO er kritisk til en tenkning der målet med statlige insentiver for privat finansiering på sikt skulle være å redusere størrelsen på den offentlige finansieringen. Samspeillet med private finansieringskilder må skje som et supplement til et fortsatt sterkt offentlig engasjement.

BYGG OG VEDLIKEHOLD

NTO anmoder om at komiteen fortsatt er oppmerksom på behovene for å videreutvikle den kulturelle infrastrukturen og betydningen av at staten bidrar med finansielle og organisatoriske løsninger som sikrer at kostnader til bygningsmessig drift og vedlikehold ikke går utover institusjonenes kjernevirksomhet. Vi ber komiteen merke seg særskilt de akutte behovene for nye lokaler for BIT Teatergarasjen, Carte Blanche og Det samiske nasjonalteatret Beaivvás.

Regjeringen slår i budsjettet fast at det er store, udekkede behov for oppgradering av eksisterende teater- og konsertlokaler i tillegg til nye bygg.

Flere av de eldre teaterhusene står overfor særlige utfordringer knyttet til vedlikehold og drift av selve bygningsmassen. NTO har tillit til at arbeidet med disse utfordringene fortsetter i dialog mellom departementet og virksomhetene. Foreningen er i denne sammenheng glad for at regjeringen har ferdigstilt Konseptvalgutredning (KVU) som tar for seg behovet for modernisering og rehabilitering av Nationalteatret i et 50-års perspektiv, og at det er satt i gang ekstern kvalitetssikring (KS1) som etter planen skal ferdigstilles i 2015. NTO ser frem til at bygge- og rehabiliteringsprosjektet tas videre til forprosjektering og

KS2-prosess, slik at det tradisjonsrike teatret moderniseres og tas vare på for fremtidens generasjoner.

Vedlikeholdsmessige og scenetekniske utfordringer finner vi også ved Den Nationale Scene og ved Rogaland Teater. Foreningen er tilfreds med at det i 2013 ble satt i gang en konseptvalgutredning også for Den Nationale Scene for å utrede ulike alternativer for rehabilitering og utvikling, og at fremdriften på utredningen ligger fast.

Foreningen er også glad for at regjeringen foreslår tilskudd til Den Nationale Scene og Rogaland Teater fra «tiltaks pakken for økt sysselsetting» til akutte vedlikeholdstiltak.

Det er også gledelig at det foreslås en økning i tilskuddet til Oslo-Filharmonien for å dekke økt husleie i Oslo Konserthus, og at staten medvirker finansielt i fornyelsen av Grieghallen som huser sentrale institusjoner som Bergen Filharmoniske Orkester, Bergen Nasjonale Opera og BIT 20 Ensemble.

På teaterområdet er flere byggesaker fremdeles på trappene. Det planlegges viktige nye bygg bl.a. for Det samiske nasjonalteatret Beaivvás i Kautokeino, BIT Teatergarasjen og Carte Blanche i Bergen, Teaterhuset Avant Garden i Trondheim og Hordaland Teater i Bergen. Brageteatret i Drammen har behov for mer egnede lokaler i forbindelse med utviklingen av regionteatervirksomhet, Haugesund Teater er i prosess med å etablere seg

i prøvelokaler som er nødvendige for å utnytte teatrets potensial, og Rogaland teater har langsiktige planer om et nytt teaterbygg i Stavanger.

Disse sakene har ulik grad av statlig medvirkning i selve byggeprosjektet, men staten vil være avgjørende for å etablere gode rammer for drift. NTO vil, som alltid når det reises nye bygg, understreke betydningen av at de som skal produsere innhold sikres realistiske rammer, og at ulike kunstneriske, organisatoriske og drift- og vedlikeholdsmessige utfordringer blir tatt på alvor.

Vi er glade for at det foreslås en økning i tilskuddet til Haugesund Teater som gjør det mulig for teatret å dekke økte utgifter til leie av nye produksjonslokaler, samt at Kulturdepartementet anerkjenner Rogaland Teaters behov for midler til utredning av nytt teaterbygg i fremtiden.

NTO vil imidlertid særlig fremheve den akutte situasjonen for BIT Teatergarasjen og Carte Blanche, Norges nasjonale kompani for samtidsdans og for Det samiske nasjonalteatret Beaivvás.

BIT Teatergarasjen er uten egne lokaler på syvende året, og Carte Blanche må flytte ut av nåværende, midlertidige lokaler innen utgangen av 2018. Det er nå særdeles viktig at også staten bidrar til en beslutning som gjør at gjenstående tid uten produksjons- og visningslokaler for disse institusjonene blir kortest mulig. Vi viser til mulighetsstudien av Sentralbadet

som viser at dette bygget kan gi rom for Carte Blanche, BIT Teatergarasjen og prøvelokaler for den Nationale Scene.

Det samiske nasjonalteatret Beaivvás i Kautokeino har i 30 år holdt til i det som allerede fra starten av ble betegnet som midlertidige lokaler. Lokalene er ikke egnet til å drifte et teater. Arbeidsmiljøstandarden er uakseptabel og scenen svarer ikke på behovene for et moderne teater. De helsemessige bekymringene er alvorlige. Sametinget støtter planene om et nytt bygg for det samiske nasjonalteatret. Målet er at Stortinget vedtar byggeprosjektet i forbindelse med statsbudsjettet for 2017, etter at Kulturdepartementet har godkjent byggeprogrammet, og departementet og Sametinget har utarbeidet beslutningsgrunnlag for forprosjekt. Dersom byggeplanene utsettes, eller i verste fall ikke realiseres, mener styret og administrasjonen ved teatret at det ikke er grunnlag for videre drift av det samiske nasjonalteatret i dagens form.

REGIONAL SATSING OG FUNKSJONSDELINGEN

NTO anmoder om at staten tar sitt ansvar for at kommunene og fylkeskommunene har økonomi til å følge opp statens bevilgninger til region- og landsdelsinstitusjonene, i henhold til 70/30-fordelingen mellom stat og region. Vi vil også understreke betydningen av at 70/30-ordningen videreføres og tenkes inn i den pågående kommune- og fylkeskommunereformen.

Det er gledelig at regjeringen er opp-tatt av å styrke det regionale musikk- og scenekunstmiljøet over hele landet, og at det foreslås en økning i rammetilskuddet til Teatret Vårt, Rogaland Teater og Haugesund Teater – i tillegg til et engangstilskudd fra tiltakspakken for sysselsetting til Den Nationale Scene og Rogaland Teater.

Dagens infrastruktur med autonome teatre og orkestre landet rundt legger til rette for lokalt forankret produksjon og kontinuitet i arbeidsmulighetene for kunstnerne og annen teater- og musikkfaglig kompetanse også utenfor hovedstadsområdet og de største byene. Samtidig er dette nettet av autonome institusjoner, med en kunstnerisk ledelse på åremål, med på å sikre desentraliserte kunstfaglige beslutninger slik at flere kvalitetsforståelser er i spill og uttrykksmangfoldet styrkes. I tillegg til å produsere og formidle kunst, repre-

«Vannposten», Nordland Teater

senterer teatrene og orkestrene også sterke stedlige kompetansemiljø og bidrar med betydelige ressurser for det øvrige stedlige kunstlivet.

Ordningen med delt finansieringsansvar og fast fordelingsnøkkel for region-/landsdelsinstitusjonene, der de offentlige driftstilskuddene deles med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, er en viktig ordning som bidrar til å opprettholde denne infrastrukturen. Ordningen sikrer at de kunstnere som staten vektlegger som en viktig del av den nasjonale infrastrukturen har direkte statstilskudd og forutsigbare rammebetingelser. Samtidig bidrar ordningen til lokalt eierskap og lokal forankring, og danner et sikkerhetsnett ved at virksomhetene ikke er avhengige av én finansieringspart alene.

Flere steder i landet bidrar imidlertid svak fylkeskommunal og kommunal økonomi til å sette ordningen under press. Enkelte region- og landsdelsinstitusjoner risikerer betydelige kutt i bevilgningen fra kommune og/eller fylkeskommune. Dette medfører store reduksjoner i den samlede offentlige bevilgningen og setter de berørte institusjonene i en alvorlig økonomisk situasjon.

Det er vesentlig at kommunene og fylkeskommunene tar sin del av ansvaret for at ordningen opprettholdes, og at avtalene ikke settes under press gjennom nedprioriteringer av kunsten i kommunale og fylkeskommunale budsjetter. Samtidig er det nødvendig at staten tar sitt ansvar for å sikre at kommunene og fylkes-

kommune har økonomi til å følge opp bevilgningene i henhold til fordelingsnøkkelen. Vi vil understreke betydningen av at 70/30-ordningen videreføres og tenkes inn i den pågående kommune- og fylkeskommunereformen.

KNUTEPUNKTORDNINGEN NTO er enig i at knutepunktordningen revurderes. Vi anmoder samtidig om at direkte statstilskudd opprettholdes for de festivalene som staten vektlegger som en del av den nasjonale infrastrukturen, og ber komiteen om å vurdere hvorvidt flere festivaler er å betrakte som en del av denne infrastrukturen.

Departementet foreslår at knutepunktordningen slik den eksisterer i dag avvikes. De fleste festivalene foreslås overført til Norsk kulturfond. NTO er tilfreds med at Festspillene i Bergen og Festspillene i Nord-Norge foreslås videreført på Kulturdepartementets budsjett. Vi vil samtidig anmode komiteen om å vurdere om det er flere av de nåværende knutepunkt-festivalene som er å betrakte som en betydelig del av den nasjonale infrastrukturen og derfor bør få opprettholdt direkte statsstøtte. Foreningen er samtidig positiv til at departementet vil be Norsk kulturråd om «å vurdere en differensiert og mer dynamisk festivalordning der de fremste/største festivalene kan gis flerårige tilskudd for å sikre forutsigbarhet og videre utvikling».

NTO er enig i at det er behov for å revurdere knutepunktordningen. Etter vårt syn er selve knutepunktbegre-

pet problematisk fordi det med statusen som knutepunktinstitusjon følger krav til virksomheten utover den kunstneriske kjernevirksomheten.

På denne bakgrunnen er foreningen likeså kritisk til knutepunktbegrepet i dag som da det ble introdusert på 1990-tallet, og det i *Kultur i tiden* ble foreslått at også et utvalg av teatrene og symfoniorkestrene skulle defineres som knutepunktinstitusjoner. Foreningen ble langt på vei hørt i sine synspunkter og fikk gjennomslag for hovedprinsippene i dagens funksjonsdelingssystem for teatrene og orkestrene.

NTO mente den gang som nå at det er problematisk at statlig finansiering av kunsten skal ha noe annet formål enn å sikre virksomhetene rammebetingelser for produksjon og formidling av kunst med høyest mulig kvalitet. Flere av kriteriene for knutepunktstatusen kan være viktige ringvirkninger av institusjonenes kjernevirksomhet, men de skal etter vårt syn ikke ligge som føringer knyttet til det offentlige tilskuddet.

DE PROGRAMMERENDE TEATRENE

NTO anmoder om at staten opprettholder og styrker sitt ansvar for finansieringen av Black Box Teater som en viktig del av den nasjonale infrastrukturen innenfor scenekunsten.

NTO har tidligere pekt på at en styrking av de tre programmerende teatrene – BIT Teatergarasjen, Teaterhuset Avant

Garden og Black Box Teater – er blant de viktigste virkemidlene for å bedre produksjonsvilkårene for selvstendige kompanier og kunstnere, samt for å heve kvaliteten og styrke formidlingen. Det er derfor gledelig at disse teatrene er styrket de senere årene, selv om vi merker oss en stagnasjon i bevilgningen også til disse institusjonene i inneværende års budsjett.

Det er likevel underlig at Storting og regjering, samtidig med å ta til orde for en styrking, har redusert statens ansvar og overførte tilnærmet hele finansieringen av Black Box Teater til Oslo kommune som følge av et pragmatisk makeskifte, tilsynelatende uten å ta hensyn til de konsekvensene dette på sikt kan få for Black Box Teater.

Etter vårt syn bør staten tvert imot ta et større ansvar for de institusjonene som den selv anser for å være en viktig del av den nasjonale infrastrukturen. De programmerende teatrene må nettopp sees i en slik sammenheng, og ikke som enkeltstående, lokale virksomheter. Disse tre programmerende teatrene har en uvurderlig betydning for utviklingen i scenekunsten, både som formidlere og co-produsenter av scenekunst med et nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt, og i kraft av den unike kompetansen de besitter. På denne bakgrunnen har NTO lenge tatt til orde for at staten bør ta et større finansielt ansvar for å sikre disse teatrene forutsigbare rammevilkår.

Vi kan heller ikke se at det er foreslått noen forpliktende avtale

mellom staten og Oslo kommune som sikrer at kommunen for fremtiden vil videreføre eller styrke sitt tilskudd til Black Box Teater. Dette betyr at teatrets rammevilkår i all hovedsak vil avgjøres av Oslo kommunes lokale prioriteringer og ikke av statens nasjonale kulturpolitikk.

NTO vil advare mot enhver regionalisering av det økonomiske ansvaret for institusjoner som staten selv anser for å være en viktig del av den nasjonale kulturelle infrastrukturen.

REGIONTEATRE OG OPPFØLGING AV «BAK KULISSENE»

NTO anmoder om en videre opptrapping av tilskuddet til Brageteatret som tilfredsstillende 70/30-fordelingen, slik at teatret har økonomiske vilkår for å utvikle regionteatervirksomhet som forutsatt.

I St.meld. nr. 32. (2007-2008) *Bak kulissene* og tilhørende innstilling fra Stortinget, lå det blant annet en intensjon om å utvikle regionteatermodeller i Akershus, Buskerud og Østfold, med andre ord en 70/30-fordeling mellom stat og region. NTO viser til tidligere uttalelse om meldingen, og har forventninger til at intensjonene følges opp i statsbudsjettene.

Brageteatret fikk formell status som regionteater i 2014, slik foreningen tidligere har tatt til orde for. Drammen kommune og Buskerud fylkeskommune har oppfylt sin andel. Vi registrerer at det ikke foreslås noen økning i statstilskuddet til Bragetea-

teret i 2016, og vi forventer en videre opptrapping.

KOR

NTO er positiv til at departement varsler en helhetlig strategi for videreutvikling av korfeltet. Vi ber komiteen bidra til en profesjonalisering av kor og vokalensembler ved å styrke symfoniorkestrenes og regionoperaenes vilkår for å heve kvaliteten på kor-, orkesterverk og musikkteater, samt å bidra til utviklingen av et profesjonelt konsertant a cappella kor. Det siste kan skje gjennom en styrking av Det Norske Solistkor og Edvard Grieg Kor eller i kombinasjon med flere likeverdige ensembler.

De senere årene har vilkårene for å utvikle lokalt forankret musikkteater- og operavirksomhet blitt styrket, og i dag finnes det ulike løsninger i de ulike regionene. I Trondheim og i Nord-Norge er operaansvaret knyttet til henholdsvis Trondheim Symfoniorkester og Nordnorsk Opera- og Symfoniorkester. Bergen, Stavanger, Kristiansand, m.fl. har andre strukturelle løsninger. Det er viktig at videre strategier for profesjonalisering av korvirksomheten tar utgangspunkt i de ulike regionale strukturene og behovene.

Den største kunstneriske utfordringen i dag, utenom Den Norske Opera & Ballett, er den kvalitative ubalansen mellom de profesjonelle orkestrene og den kollektivt vokale musiseringen i en produksjon. Dette gjelder både for konserter, musikkteater- og operaproduksjoner. En viktig del

av ansvaret for å profesjonalisere musikkteatervirksomheten handler om å sikre at alle deler i produksjonen harmoniserer bedre med det profesjonelle symfoniorkestret i regionen.

Det første og viktigste steget i en profesjonaliseringsstrategi er derfor å sikre de nødvendige økonomiske vilkårene for å balansere den vokale musikkvirksomheten med den instrumentale – primært i forbindelse med musikkteaterproduksjoner, men også orkester/kor-produksjoner i tradisjonell forstand.

På denne bakgrunnen tar NTO til orde for en todelt strategi for profesjonalisering av kor og vokalensembler i Norge:

- Styrke korvirksomhet knyttet til musikkteater i regionene. Symfoniorkestrenes og regionoperaenes vilkår for å heve kvaliteten på kor-, orkesterverk og musikkteaterfremførelser må styrkes.
- Utvikle et profesjonelt konsertant a cappella kor. Denne utviklingen kan sees i sammenheng med en styrket finansiering av for eksempel Det Norske Solistkor i Oslo og Edvard Grieg Kor i Bergen eller i kombinasjon med flere likeverdige ensembler.

INTERNASJONAL VIRKSOMHET

Vi ber om en helhetlig gjennomgang av ansvarsdeling, mål og virkemidler på det utenrikskulturelle området som kan munne ut i konkrete tiltak for å styrke også musikk- og scene-

kunstinstitusjonenes internasjonale arbeid og rolle.

NTO har ved flere anledninger understreket behovet for å avklare det politiske og forvaltningsmessige ansvaret og tydeliggjøre mål og prinsipper for den videre politikkutforming på det internasjonale området.

I dag er det en påfallende diskrepans mellom ambisjoner og virkemidler på det utenrikskulturelle området. Kulturpolitiske mål og forventninger om internasjonalisering følges ikke tilsvarende opp med virkemidler, og Utenriksdepartementets økonomiske innsats er kraftig redusert de siste par årene. Vi registrerer en økning på 2,6 pst. i tilskuddet til «næringsfremme, kultur og informasjonsformål» og en omfordeling mellom postene under kapittelet. Vi håper at dette kan leses som et signal om fremtidig opptrapping av UD's utenrikskulturelle innsats.

NTO er imidlertid tilfreds med at Kulturrådets internasjonale ansvar er tydeliggjort. Vi velger å lese dette som et signal om en utvidelse og styrking av statens *kunstopolitiske ansvar* for å fremme internasjonal aktivitet, forankret i overordnede mål om kvalitet og uttrykksmangfold. Samtidig vil vi understreke betydningen av en koordinert kultur- og utenrikspolitikk på dette området.

Mens det innenfor andre områder og for andre virksomheter finnes særskilte organer og stimuleringsordninger for å fremme internasjonalisering,

er dette fraværende for musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Dette er forskjelligartede institusjoner med ulike mål, ambisjoner og arbeidsmåter også når det gjelder internasjonal virksomhet. Flere av virksomheten deltar for eksempel i langsiktige samarbeidsprosjekter og nettverk, utveksler kunstnerisk kompetanse og arbeidskraft, co-produserer forestillinger som vises i både Norge og utlandet, arrangerer internasjonale festivaler og deltar på internasjonale arenaer gjennom turneer og gjestespill.

For å utløse potensialet for økt internasjonal virksomhet innenfor musikk- og scenekunstområdet, er det helt nødvendig at det fremskaffes bedre kunnskap om aktivitet og behov innenfor hele feltet som grunnlag for en samlet gjennomgang av mål og virkemidler.

DIGITAL DISTRIBUTJON OG FORMIDLING

NTO ber om at det etableres en særskilt støtteordning for digital distribusjon av teater- og musikkproduksjoner.

Vi registrerer at digital distribusjon og formidling av musikk- og scenekunst heller ikke i år er omtalt i regjeringens budsjettforslag.

Den digitale teknologien gir nye muligheter både for virksomhetenes videreutvikling av formidlingsarbeidet og for overføringer av utvalgte konserter og forestillinger på nettet,

til kinoer, storskjermer og andre digitale medier. På denne måten kan teknologien bidra til en bedre utnyttelse av de ressursene som allerede er investert i den kunstneriske produksjonen. Gjennom digital distribusjon er det mulig å nå et større publikum uavhengig av geografisk plassering, samt et publikum som av ulike grunner ikke har forutsetninger for å besøke teatret eller konsertsalen.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene mangler økonomi til fullt ut å utnytte det formidlings- og distribusjonspotensialet som ligger i den digitale teknologien. Det er knyttet betydelige kostnader både til investeringer i teknologisk utstyr og produksjon, og særlig for teatrenes del, til løsninger på opphavsrettsproblematikk.

Noen av de større musikk- og scenekunstinstitusjonene har igangsatt pilotprosjekter på dette området og er i ferd med å bygge opp nødvendig kompetanse. NTO mener det er behov for å stimulere slikt forsøks- og utviklingsarbeid som kan komme hele feltet til gode gjennom kompetanse- og erfaringsoverføring.

KUNST OG ESTETISKE FAG I SKOLEN

NTO anmoder om en mer koordinert kultur- og utdanningspolitikk som sikrer at satsingen på barn og unge i kultursektoren følges opp med en tilsvarende styrking av kunst- og kulturfagene i skolen.

Vi viser til at Den kulturelle skolesekken (DKS) er under omorganisering.

ring, og at Rikskonsertene får nytt og utvidet mandat, nytt navn og ny styringsstruktur for å ivareta det nasjonale ansvaret for Den kulturelle skolesekken innenfor alle kunstuttrykkene. NTO er positiv til den varslede omleggingen.

Det første punktet i den nye etatens mandat er å «styrke den kunstneriske og formidlingsmessige kvaliteten i DKS-tilbudet innen alle kunstretninger og være en nasjonal koordinerende instans for utvikling av kvalitet og samarbeid i DKS-ordningen.» NTO vil særlig understreke betydningen av at alle kunstuttrykkene og deres egenart ivaretas også med den nye organiseringen, og at hvert kunstfelt kan utvikle seg utfra egne premisser og behov.

Det er også viktig at de sidene ved dagens organisering som fungerer godt videreføres og styrkes. Vi vil særlig fremheve den betydningen Norsk scenekunstbruk har som nasjonal aktør i DKS. Scenekunstbrukets formidlingsnettverk og insentivordning er i dag svært velfungerende og bidrar til å styrke kvaliteten og mangfoldet i DKS-tilbudet.

Samtidig ser vi frem til at den nye etaten kan bidra til å løse utfordringer ved dagens DKS-ordning, og ikke minst finne frem til løsninger som gjør at produksjoner fra institusjonene på en bedre måte innlemmes i ordningen. I dag er det store forskjeller mellom fylkeskommunenes/kommunenes forvaltning av ordningen, og det er store variasjoner i samarbeidet mellom DKS og institusjonene i de

ulike fylkene. I noen tilfeller fungerer samarbeidet godt, mens utfordringene er store i andre deler av landet.

Vi ser også at gratisprinsippet i skolen virker inn på musikk- og scenekunstinstitusjonenes forutsetninger for å nå barn og unge både i og utenom DKS-ordningen, og at en kombinasjonen av gratisprinsippet og DKS utilsikt har ført til at skolenes besøk ved institusjonene reduseres og ved noen skoler faller helt bort (jf. skolelederundersøkelsen, Perduco Kultur 2008). Vi ser frem til at en ny organisering av DKS-ordningen kan legge bedre til rette for at skolebarn også får mulighet til å oppleve forestillinger og konserter fremført på en profesjonell scene, i tillegg til turnéforestillinger på skolen.

En annen viktig del av mandatet til den nye etaten er å arbeide for god forankring og tett samarbeid mellom skole- og kunstsektor. Vi vil understreke at en forutsetning for å lykkes i dette arbeidet er en parallell styrking av kunst- og kulturfagene i skolen og lærernes kompetanse i disse fagene. Tilbudet gjennom DKS skal supplere, og kan på ingen måte erstatte, kunst- og kulturfagopplæringen i skolen. Samtidig er det behov for at DKS-ordningen integreres og forankres på en bedre måte i skolen, og at mottakerapparatet i skolen profesjonaliseres.

I flere relevante rapporter, herunder *Kulturutredningen 2014, Det muliges kunst* og forskningsrapporten *Den kulturelles skolesekken*, uttrykkes det bekymring for at de estetiske fagene

i skolen er svekket de senere årene. Dette skjer til tross for at de estetiske fagenes verdi som egne fag og betydningen av estetiske læringsprosesser og tenkemåter i andre fag er vel dokumentert.

Vi har sett at denne nedprioriteringen og forvitringen av de estetiske fagene i skolen skjer parallelt med en sterkere satsing på barn og unge i kultursektoren, både i og utenfor DKS. Mange musikk- og scenekunstinstitusjoner setter store ressurser inn på formidlingsprogram overfor barn og unge, delvis for å kompensere for skolenes sviktende satsning og delvis fordi det er i institusjonenes langsiktige interesse å gjøre dette.

Her er det nødvendig å tydeliggjøre skolens ansvar og gjennomgå rollefordelingen mellom skolen og institusjonene. Det er viktig at satsingen på barn og unge i kultursektoren ikke fører til en «outsourcing» av kunstfagopplæringen, men at den tvert imot ledsages av en tilsvarende styrking av de estetiske fagene i skolen.

Vi viser i denne sammenhengen til NOU 2015:8 *Fremtidens skole. Fornytelse av fag og kompetanser* hvor det tas til orde for å styrke og fornye innholdet i de estetiske fagene. I et samfunn preget av «kompleksitet, større mangfold og raskere endringstakt», er det etter vårt syn et særlig behov for å styrke elevenes kompetanse i å forstå, tolke og reflektere kritisk over et mangfold av ytringsformer, herunder kunstneriske ytringer. Kunstforståelse og kritisk refleksjon over

Foto: Marit Anna Elønger

kunsten krever fagkunnskap og historiske og teoretiske referanserammer.

I dette perspektivet er vi enige med utvalget i at det er vel så viktig å styrke de estetiske fagene som kunnskapsfag, som det er å styrke utøversiden ved disse fagene. For å befeste kunstens betydning i samfunnet, må skolen ikke bare bidra til rekruttering av profesjonelle kunstnere, men også til et fremtidig kompetent og interessert publikum.

Vi imøteser en større og grundigere faglig diskusjon om hvilken plass og funksjon de estetiske fagene skal ha i fremtidens skole, og viser til NTOs høringssuttalelse til *Fremtidens skole* for en nærmere utdyping.

Slik det også fremholdes i *Fremtidens skole* er lærernes kompetanse og profesjonalitet avgjørende for å realisere innholdet i fremtidens skole. I tråd med forslaget i rapporten *Det muliges kunst*, vil NTO særlig understreke behovet for å styrke de estetiske fagene

i skolen med kompetanse og kvalitet. I 2014 manglet nærmere 40 pst. av lærerne som underviser i musikk, og nærmere halvparten av de som underviser i kunst- og håndverk i grunnskolen, faglig fordypning. Kun én av fire musikk lærere og én av fem lærere i kunst og håndverk har kompetanse i faget tilsvarende 60 studiepoeng eller mer (jf. *Kompetanseprofil i grunnskolen. Hovedresultater 2013/2014, SSB*).

Vi mener også det er behov for å styrke kulturskolen og samarbeidet mellom kulturskolen og grunnskolen, ikke minst når det gjelder utveksling av lærerressurser. Samtidig vil vi fremheve betydningen av samspillet mellom musikk- og scenekunstinstitusjonene og kulturskolene, bl.a. i form av utveksling og deling av nødvendig fagkompetanse. En opprettholdelse og videreutvikling av det nettet vi i dag har av profesjonelle kunstinstitusjoner rundt om i landet er i mange tilfeller en forutsetning for den nødvendige fagkompetansen i kulturskolene,

en fagkompetanse som på sikt også kan utnyttes bedre i grunnskolen.

KRITIKK OG OFFENTLIG MENINGSUTVEKSLING

NTO er glad for at regjeringen viser vilje til å styrke kunstkritikken, og vi etterlyser en nærmere vurdering av virkemidler på tvers av medie- og kunstpolitikken som kan bidra til å styrke det seriøse, offentlige ordskiftet om kunsten. Foreningen vil understreke betydningen av at staten opprettholder sitt ansvar for å legge forholdene til rette for ytringsfrihet og ytringsmangfold, også gjennom sterk statlig støtte til mediene.

Det er gledelig at regjeringen ser behovet for å styrke kunstkritikkens «formidlingsfunksjon og tilgjengelighet», og vi imøteser en diskusjon om hvordan økningen i Kulturfondet på 1 million kroner til dette formålet kan bidra til at kunstkritikken får større plass i det offentlige ordskiftet.

Etter vårt syn bør det være en integrert del av kunstpolitikken å sikre vilkårene for et seriøst, offentlig ordskifte om kunsten, herunder kunstkritikken. Kritikken fremmer kunnskap, forståelse og refleksjon over kunstens ulike uttrykk og bidrar til kontinuerlige vurderinger av kunstnerisk kvalitet i offentligheten. Foruten å bidra til den faglige kunstdiskursen, er kritikken viktig for å synliggjøre kunsten og øke interessen og kunstforståelsen hos et bredere publikum. På denne måten er kunstkritikken ikke minst viktig i et formidlingsperspektiv.

De politiske rammevilkårene for kunstkritikken og for kulturjournalistikken omfatter virkemidler på flere nivåer og på tvers av kultur- og mediepolitikken – slik som kringkastingsavgift, direkte og indirekte pressestøtte, produksjonsstøtte til kulturtidsskrifter og stipendier for journalister og kritikere.

Vi erfarer at medienes presede økonomiske situasjon fører til en nedprioritering og marginalisering av den grundige kulturjournalistikken og kunstkritikken, og at eksisterende virkemidler ikke i tilstrekkelig grad bidrar til å opprettholde og videreutvikle mangfold og kvalitet på dette området.

Foreningen er glad for at regjeringene opprettholder nivået på produksjonstilskuddet og foreslår nullmoms for elektroniske nyhetstjenester. Vi er imidlertid bekymret for NRKs økonomiske handlingsrom med forslaget om et reelt kutt i Kringkastingsavgiften.

Kombinert med forslaget om å øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst., vil publikum oppleve en økning i lisensavgiften, mens NRKs økonomiske rammer strammes inn.

Forslaget om å styrke kritikken «formidlingsdimensjon og tilgjengelighet» er en fin oppfølging av økningen i avsetningen til stipender for kritikere inneværende år, ett av flere tiltak som kan bidra til kvalitetsheving og profesjonalisering av kritikken. I tillegg mener vi det er behov for en økning i tidsskriftstøtten for å styrke den analyserende og dyptgående kritikken, samt en vurdering av egne støtteordninger som kan bidra til å styrke den mer umiddelbare og aktuelle kritikken i dagspressen. Innenfor musikken og scenekunsten kunne også etablering av en uavhengig reise støtteordning for kritikere få stor betydning. Musikk og teater er øyeblikkets kunst som skjer foran et publikum, og innenfor disse kunstformene er det et spesielt behov for at kritikeren er til stede der og da når forestillingen eller konserten finner sted. Relativt små investeringer på dette området kan gi store utslag.

Det er også svært gledelig at en allmennyttig privat stiftelse som Fritt Ord satser på «den gode kritikken» gjennom stipendordninger for kritikere og prosjektstøtteordninger for ulike typer medier og kritikere som leverer til dem. Vi vil samtidig understreke at slike satsinger fra private aktører må fungere som et supplement til offentlige stimuleringsordninger og på ingen måte som en erstatning for manglende offentlig innsats.

FORSKNING

NTO anmoder komiteen om å bidra til en videre styrking av forskningen på kulturområdet, samt til at kultursektorforskningen sees i sammenheng med behovene for å styrke den grunnleggende humanistiske forskningen.

NTO har ved flere anledninger tatt til orde for å styrke forskningen på kulturområdet, og er tilfreds med at forskningsprogrammet om kultur- og mediesektoren under Norges forskningsråd videreføres. Vi ser frem til at denne satsingen kan bidra til en mer kunnskapsbasert kulturpolitikk og til å imøtekomme kulturlivets egne kunnskapsbehov.

Tidligere har foreningen særlig påpekt behovet for å styrke den tverrfaglige kulturforskningen, ikke minst for at samfunnsvitenskapelige innfallsvinkler kan suppleres med humanistiske og estetiske analyser av innhold og kvalitet. Vi vil understreke at solide humanistiske og estetiske fagmiljøer ved universitetene er essensielt for å sikre grunnleggende forskning som er kultursektorrelevant, men også for å styrke humanistiske og estetiske perspektiver i den mer brukerrettede forskningen. Etter vårt syn er det derfor viktig at Kulturdepartementets forskningsstrategi, i dialog med Kunnskapsdepartementet, også innreflekterer situasjonen for humaniora, som en del av grunnlaget for kompetente kultursektorrelevante forskningsmiljøer.

Oslo, 28. oktober 2015
Norsk teater- og orkesterforening

Åse Ryvarden, styreleder
Morten Gjeltén, direktør

ÅRSREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP 2015

(Beløp i NOK)

DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Medlemskontingenter		6 159 078	5 855 652
Offentlig tilskudd	1	484 000	542 046
Annen driftsinntekt		11 691	823 715
Sum driftsinntekter		6 654 769	7 221 413
Lønnskostnad	2, 9	3 272 098	3 661 749
Annen driftskostnad	2, 3	3 201 853	4 527 765
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	4	248 521	100 359
Sum driftskostnader		6 722 472	8 289 873
Driftsresultat		-67 703	-1 068 460
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen finansinntekt	10	22 775	64 108
Annen finanskostnad	10	879	1 447
Resultat av finansposter		21 896	62 661

Ordinært resultat		-45 807	1 005 800
Årsresultat		-45 807	1 005 800
Disponering (dekning) av årsresultatet			
Overført fra/til annen egenkapital	7	-45 807	-1 005 800
Sum disponert		45 807	1 005 800

BALANSE PR. 31.12.2015

(Beløp i NOK)

	NOTE	2015	2014
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	4	247 061	288 238
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	4	438 158	645 502
Sum varige driftsmidler		685 219	933 740
Andre fiansielle anleggsmidler		68 600	
Sum anleggsmidler		753 819	933 740
Omløpsmidler			
Fordringer			
Andre kortsiktige fordringer	5	1 181 230	1 335 042
Sum fordringer		1 181 230	1 335 042
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	3 465 803	4 445 382
Sum omløpsmidler		4 647 033	5 780 424
SUM EIENDELER		5 400 852	6 714 164

EGENKAPITAL OG GJELD			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	7	2 529 116	2 574 922
Sum opptjent egenkapital		2 529 116	2 574 922
Sum egenkapital		2 529 116	2 574 922
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		754 610	1 506 409
Skyldig offentlige avgifter	8	207 912	276 774
Annen kortsiktig gjeld		1 909 214	2 356 059
Sum kortsiktig gjeld		2 871 736	4 139 242
Sum gjeld		2 871 736	4 139 242
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		5 400 852	6 714 164

Oslo, 19. mai 2016

Åse Ryvarden
Styreleder

Tor Læg Reid
Nestleder

Nils Are K. Lysø
Styremedlem

Marta F. Hjelle
Styremedlem

Kristian Seltun
Styremedlem

Erik Ulfsby
Styremedlem

Janne Langaas
Styremedlem

Tone Tjemsland
Styremedlem

Trude Marit Risnes
Styremedlem

Morten Gjelten
Daglig leder

NOTER TIL REGNSKAPET

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med følgende regnskapsprinsipper.

INNETEKTER

Inntekter ved offentlig tilskudd og kontingenter vurderes til virkelig verdi av vederlaget. Inntektsføring av offentlig tilskudd skjer på mottakelsestidspunktet og kontingenter inntektsføres ved faktureringstidspunkt.

KLASSIFISERING AV BALANSEPOSTER

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

ANLEGGSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring

regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Utgifter til leie av driftsmidler kostnadsføres. Forskuddsbetalinger balanseføres som forskuddsbetalt kostnad, og fordeles over leieperioden.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Selskapet er pliktig til å ha obligatorisk tjenestepensjon og har pensjonsavtale gjennom en forsikringsavtale.

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidlene er ikke oppført i regnskapet.

FORVALTEDE MIDLER

Foreningen forvalter midler på vegne av medlemmer eller andre. Mottakelse og forbruk av slike midler balanseføres løpende.

Midler forvaltet for Norsk Orkesterlederforum og HEDDA er klassifisert som andre kortsiktige fordringer. Øvrige forvaltede midler er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Forvaltning av midler på vegne av andre gjelder følgende prosjekter:

Kontonr. 1511	Norsk Orkesterlederforum
Kontonr. 1515	HEDDA prisutdeling
Kontonr. 1517	Kursmidler fra Kulturdepartementet
Kontonr. 1518	Tilskudd fra Kulturdepartementet – Statistikkdatabase
Kontonr. 2922	Scenekort

NOTE 1. OFFENTLIGE TILSKUDD

	2015	2014
Ordinært tilskudd fra Kirke- og Kulturdepartementet	484 000	542 046

Beløpet fra 2014 på kr. 542.046 består av tilskudd fra Kirke- og Kulturdepartementer på kr. 469.000, samt inntektsføring av kr. 73.046 som er overførte midler fra tidligere år knyttet til prosjekt som er avsluttet i 2014.

NOTE 2. LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER, MV.

	2015	2014
Lønn	2 241 603	3 050 606
Arbeidsgiveravgift	376 127	558 287
Påløpt feriepengene	279 073	360 733
Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepengene	39 349	50 863
Pensjonskostnader	433 658	527 662
Refusjoner	-95 229	-374 541
Andre lønnsperiodiseringer	-85 291	-578 963
Andre lønnsrelaterte ytelser	82 808	67 101
Sum lønnskostnader	3 272 098	3 661 749

Gjennomsnittlig antall årsverk i regnskapsåret er 4 personer.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER

	DAGLIG LEDER
Lønn	757 303
Pensjonskostnader	85 914
Annen godtgjørelse	4 392
Sum ytelser til ledende personer	847 609

Medlemmer av styret til NTO mottar ikke honorar.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

KOSTNADSFØRT GODTGJØRELSE TIL REVISOR OG ANDRE KONSULENTER	2015	2014
Revisjon	111 172	52 188
Regnskap/ juridisk bistand	323 952	0
Sum godtgjørelse til revisor og andre konsulenter inkl. mva	435 124	52 188

NOTE 3. KOSTNADER IFM. SEMINARER / ÅRSMØTER / STYRETS OPPGAVER

	2015	2014
Styre og årsmøter	314 562	372 773
Refusjon til styremedlemmene	63 124	82 530
Seminar NTO-medlemsarrangement	56 564	42 716
Kurs og opplæring, egne ansatte	0	3 299
Sum seminar/styret/årsmøter	434 250	501 318

NOTE 4. VARIGE DRIFTSMIDLER

	TOMTER, BYGNINGER O.A. FAST EIENDOM	DRIFTSLØSERE, INVEN- TAR O.A. UTSTYR	TOTALE VARIGE DRIFTSMIDLER
Anskaffelseskost 01.01.	288 238	1 945 974	2 234 212
Tilgang kjøpte driftsmidler			
Avgang solgte driftsmidler			
Anskaffelseskost 31.12.			
Akkumulerte av skrivninger	-41 177	-1 507 816	-1 548 993
Balanseført verdi pr. 31.12	247 061	438 158	685 219
Årets avskrivninger	41 177	207 345	248 521

Det blir brukt lineær avskrivningsplan for alle varige driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidler som ikke er fullt avskrevet, er beregnet til:

Data	10 år
Bygningsmessig anlegg	7 år
Inventar	7 år
Kontormaskiner	3 år

NOTE 5. FORDRINGER OG GJELD

Det er ingen fordringer med forfall senere enn ett år.

Det er ingen langsiktig gjeld med forfall senere enn fem år.

NOTE 6. BANKINNSKUD, KONTANTER OG LIGNENDE

	2015	2014
Kontanter	0	505
Bankinnskudd 1503.29.64955	608 533	0
Bankinnskudd 5024.05.19299	751 286	2 521 970
Bedriftsparekonto	1 151 724	1 140 776
Bankinnskudd for skattetrekk	515 838	271 052
Bankinnskudd OU-midler	438 421	511 080
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	3 465 802	4 445 382

NOTE 7. EGENKAPITAL

	OPPTJENT EGENKAPITAL
Egenkapital pr. 01.01.15	2 574 922
Resultat	-45 807
Egenkapital pr. 31.12.15	2 529 116

NOTE 8. OFFENTLIGE AVGIFTER

	2015	2014
Forskuddstrekk	114 069	135 416
Skyldig arbeidsgiveravgift	51 469	90 494
Påløpt arbeidsgiveravgift av feriepenger	42 374	50 864
Sum offentlige avgifter	207 912	276 774

NOTE 9 PENSJONER

Foreninger er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har en kollektiv pensjonsforsikring. Foreningens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i loven. Ordningen gjelder for samtlige ansatte.

Årets betalte premie er angitt som pensjonskostnad i note 2.

NOTE 10. FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

FINANSINNTEKTER	2015	2014
Annen renteinntekt	18 100	59 407
Valutagevinst (agio)	1 110	1 215
Annen finansinntekt	3 565	3 486
Sum finansinntekter	22 775	64 108

FINANSKOSTNADER	2015	2014
Annen finanskostnad	262	-
Annen rentekostnad	101	1 402
Valutatap (disagio)	516	45
Sum finanskostnader	879	1 447

NOTE 11. FORVALTEDE MIDLER

NORSK ORKESTERLEDERFORUM	2015
Inntekter	54 000
Utgifter	3 732
Sum Norsk orkesterlederforum	50 268
Samlet forvaltede midler for Norsk orkesterlederforum	132 818

HEDDAPRISEN	2015
Inntekter	1 415 828
Utgifter	1 557 969
Sum Heddaprisen	-142 141
Samlet forvaltede midler for Heddaprisen	-475 020

SCENEKORTET	2015
Inntekter	313 170
Utgifter	180 237
Sum Scenekortet	132 933
Samlet forvaltede midler for Scenekortet	918 769

	2015
Sum forvaltede midler	576 567
Øvrig annen kortsiktig gjeld	1 332 647
Sum annen kortsiktig gjeld	1 909 214

Til styret i Norsk teater- og orkesterforening (NTO)

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Norsk teater- og orkesterforening (NTO), som viser et underskudd på kr 45 807. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med foreningens regnskapsprinsipper beskrevet i note, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for forumets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvise bilde. Formålet er å utføre revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av forumets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Revisors beretning - 2015 - Norsk teater- og orkesterforening (NTO), side 2

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Norsk teater- og orkesterforening (NTO) for regnskapsåret som ble avsluttet per 31. desember 2015 i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med foreningens regnskapsprinsipper beskrevet i note.

Oslo, 19. mai 2016
PricewaterhouseCoopers AS

Bente Norbye Lie
Statsautorisert revisor

NTOs VEDTEKTER

(Sist revidert på årsmøte i NTO 15. juni 2006.)

§ 1: FORMÅL

NTO er en arbeidsgiver- og interesseforening for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innen musikk og scenekunst.

NTO skal:

- bistå medlemmene ved forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- etter medlemmenes ønske på deres vegne forhandle og slutte avtaler med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner, samt med andre vare- og tjenesteleverandører
- arbeide for at medlemsorganisasjonene utvikler seg som profesjonelle og effektive arbeidsgivere og styrker sin kompetanse som formidlere av musikk- og scenekunst.
- arbeide for at kunstneriske hensyn er grunnlaget for de beslutninger som blir fattet av tilskuddmyndigheter, og i forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- vektlegge sektorens betydning overfor stat, fylke og kommune, og overfor allmennheten.
- søke innflytelse som en toneangivende og troverdig part i spørsmål som angår sektoren.
- ha som mål at profesjonell kunst skal være tilgjengelig for flest mulig.
- bidra aktivt til å bygge og vedlikeholde nasjonale, nordiske og internasjonale nettverk på musikk- og scenekunstområdet.

§ 2: MEDLEMSKAP

Som medlemmer av NTO kan opptas profesjonelle, offentlig støttede virksomheter som produserer, programmerer eller formidler musikk og scenekunst. Medlemskap skal godkjennes av styret.

§ 3: ÅRSMØTET

Årsmøtet er foreningens høyeste organ.

Årsmøtet innkalles ordinært en gang årlig innen 1. juli.

Årsmøtet ledes av en ordstyrer valgt av årsmøtet ved møtets begynnelse.

Årsmøtet velger to av de stemmeberettigede årsmøtedeltagerne til å underskrive protokollen.

Medlemmene har mellom 1 – en – og 4 – fire stemmer på årsmøtet beregnet i forhold til størrelsen på årskontingenten det enkelte medlem betaler til foreningen.

Medlemmene kan møte på årsmøtet med det antall representanter som medlemmets stemmetall representerer. En representant kan gjennom skriftlig fullmakt stille med flere stemmer fra egen virksomhet.

Årsmøtet vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

§ 4: ÅRSMØTETS OPPGAVER

Årsmøtet behandler foreningens kontingentramme, regnskap for foreningens virksomhet og styrets beretning, samt andre saker som styret og valgkomiteen legger frem for årsmøtet i samsvar med vedtektens § 10, eller for et ekstraordinært årsmøte.

§ 5: STYRE

Styret velges av årsmøtet for ett år ad gangen. Styret består av 9 – ni – medlemmer og 4 faste numerisk valgte varamedlemmer. 2 – to – av styremedlemmene må representere orkestrene, og 7 – sju – velges blant foreningens øvrige medlemmer. Minst 1 – en – av varamedlemmene skal representere orkestrene.

Styrets leder og nestleder velges særskilt. Styret bør sammensettes slik at det på en hensiktsmessig måte best mulig kan representere medlemmenes fellesinteresser og de enkelte medlemmenes egenart.

§ 6: STYRETS VIRKSOMHET

Styret vedtar budsjettet og leder foreningens virksomhet og bærer ansvar for at denne drives og utvikles best mulig.

Styret trer sammen når lederen bestemmer det, eller et flertall i styret krever det.

Styret er vedtaksdyktig når minst 6 – seks – medlemmer er til stede. Vedtak fattes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme voteringsresultatet.

Styret velger 2 – to – styremedlemmer som sammen med leder og nestleder utgjør styrets arbeidsutvalg. Styret oppnevner foreningens forhandlingsutvalg.

Til møte i styret eller arbeidsutvalg kan styrets leder innkalle en representant for et medlem som antas særlig interessert i en sak som er oppført på dagsorden.

Styret kan utferdige instruks for foreningens direktør.

§ 7: ADMINISTRASJON

Foreningens administrasjon holder til i Oslo. Foreningens direktør tilsettes av styret. Direktøren er styrets sekretær og er ansvarlig for forvaltningen av foreningen.

§ 8: MEDLEMSKONTINGENT

NTO bærer selv sine utgifter. Årsmøtet fastsetter den årlige kontingentramme. Styret fastsetter innenfor vedtatt ramme det enkelte medlems kontingent. Ved fordeling av kontingenten tas det utgangspunkt i forholdet mellom medlemmenes offentlige tilskudd.

§ 9: AVSTEMMING PÅ ÅRSMØTET

Vedtak på årsmøtet gjøres ved alminnelig flertall. Vedtak om endringer i foreningens vedtekter og oppløsning av foreningen krever 2/3 flertall. Vedtak om oppløsning av foreningen må gjøres i 2 – to – påfølgende ordinære årsmøter.

§ 10: ÅRSMØTE

Årsmøtet

1) behandler foreningens:

- a) årsmelding
- b) årsregnskap
- c) vedtekter
- d) neste års kontingentramme
- e) andre saker som fremlegges av styret

2) vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

3) velger for perioden fra årsmøte til årsmøte:

- a) 9 – ni – medlemmer og 4 – fire – faste numerisk valgte varamedlemmer til styret
- b) styrets leder og nestleder
- c) valgkomité på 3 – tre – medlemmer med vedtak om hvem som sammenkaller komiteen
- d) revisor

NTOS MEDLEMMER 2015

STATLIG INSTITUSJONER

Kap. 324 Scenekunstformål, post 01:

- Riksteatret

Kap. 323 Musikkformål, post 01:

- Rikskonsertene

NASJONALE INSTITUSJONER

Kap. 324 Scenekunstformål, post 70:

- Den Nationale Scene
- Den Norske Opera & Ballett
- Det Norske Teatret
- Nationaltheatret

Kap. 323 Musikkformål, post 70:

- Oslo-Filharmonien
- Stiftelsen Harmonien

REGION- OG LANDSDELS- INSTITUSJONER

Kap. 324 Scenekunstformål, post 71:

- Brageteatret
- Carte Blanche
- Haugesund Teater
- Hordaland Teater
- Hålogaland Teater
- Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet

- Nordland Teater
- Nord-Trøndelag Teater
- Rogaland Teater
- Sogn og Fjordane Teater
- Teater Ibsen
- Teater Innlandet
- Teatret Vårt
- Trøndelag Teater

Kap. 323 Musikkformål, post 71:

- Det Norske Blåseensemble
- Nordnorsk Opera- og Symfoniorkester
- Stavanger Symfoniorkester
- Trondheim Symfoniorkester

REGIONOPERA

Kap. 324 Scenekunstformål, post 73:

- Bergen Nasjonale Opera

SCENEKUNSTINSTITUSJONER OG MUSIKKENSEMBLER/ INSTITUSJONER – POST 78

Kap. 324 Scenekunstformål, post 78:

- Akershus Teater
- BIT Teatergarasjen
- Black Box Teater
- Dansens Hus

- Dramatikkens Hus
- Norsk Scenekunstbruk
- Teaterhuset Avant Garden
- Teater Manu
- Scenekunst Østfold

Kap. 323 Musikkformål, post 78:

- Det Norske Kammerorkester
- Det Norske Solistkor
- Riksscenen

MUSIKKENSEMBLE – POST 55

Kap. 320 Allmenne kulturformål,
post 55 Norsk kulturfond:

- BIT 20 Ensemble

INSTITUSJONER – POST 53 SAMETINGET

Kap. 320 Allmenne kulturformål,
post 53 Sametinget:

- Beaivváš Sámi Nášunálateáhter
- Åarjelhsaemien Teatere

TEATERINSTITUSJON SOM MOTTAR ÅRLIG STØTTE FRA OSLO KOMMUNE:

- Oslo Nye Teater

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

Sørkedalsveien 6, N-0369 Oslo
+47 23 10 09 90

nto@nto.no
www.nto.no

